

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra pedologie a ochrany půd

Staré mapy a současná struktura krajiny ve vybraném regionu

Bakalářská práce

Autor práce: Jan Hovorka

Vedoucí práce: Ing. Jaroslava Janků, CSc.

© 2014 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Staré mapy a současná struktura krajiny ve vybraném regionu" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 7. 4. 2014

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval paní Ing. Jaroslavě Janků, CSc. za cenné rady a odborné informace ke zpracování této bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval své rodině za podporu po celou dobu studia a v neposlední řadě všem ostatním, kteří mi poskytly rady, informace a podporu jak ke studiu, tak k dalším věcem s tím spojeným.

Staré mapy a současná struktura krajiny ve vybraném regionu

Souhrn

Tato bakalářská práce popisuje změny a vývoj v krajině, který se udál převážně v okrese Domažlice a v okolí obce Koloveč. Popisuje v teoretické části vývoj evidence půdy, vznik katastrů, vznik historických map a jejich vývoj do současnosti, kdy evidence půdy má dnes daleko širší využití, než původní fiskální funkci a slouží nejen potřebám státu, ale i úřadů, zemědělských podniků, institucím ochrany přírody a krajiny, ale i dalším jednotlivcům.

Praktická část se potom zaměřuje na vývoj v krajině na Domažlicku, v podstatě od středověku, kdy byl tzv. vnější kolonizací položen počátek Sudet, přes období 20. století, kdy krajina prošla velmi významnými a výraznými změnami, až do dnešní doby.

Pro posouzení vývoje v krajině je zapotřebí prostudovat historické mapy, kroniky, ale i mapy vojenské, projít i soukromé archivy materiálů, kde se nachází obrovské množství cenných informací, které však nejsou běžně dostupné. V některých případech došlo i vlivem vývoje ve společnosti ke ztrátě těchto materiálů, což způsobuje značné komplikace pro posouzení vývoje.

Z dostupných zdrojů je znát v historii postupné osidlování pohraničí, většinou ale obyvateli Německa a dalších zemí. Od 30. do 50. let 20. století však došlo k vysídlení značné části pohraničí, které se nepodařilo osídlit, a vznik "Železné opony" způsobil, že pohraničí zůstalo těžce přístupné, velmi řídké osídlené, kulturní zemědělská krajina se proměnila v lesy, louky a neobdělávanou půdu bez využití. Zaniklo také mnoho vesnic a samot. A ani 24 let svobody pro roce 1989 nedokázalo změnit tento vývoj.

V ostatních částech okresu se postupně rozvíjela zemědělská výroba a došlo k celkovému rozvoji regionu. Po roce 1989 ukončily činnost staré průmyslové závody, v oblasti vzniklo několik menších průmyslových podniků, převážně v okolí významných dopravních tras a v oblasti je zastoupena především zemědělská a lesní výroba a navazující zpracovatelský průmysl.

K rozvoji zástavby rodinnými domy dochází převážně v okolí větších měst, jako je Kdyně, Domažlice, Horšovský Týn, Staňkov a Holýšov a hlavně v jejich nejbližším okolí, kde

je dobrá dostupnost služeb a dobrá dopravní obslužnost. V dalších oblastech, jako je Poběžovicko a oblast Bělé nad Radbuzou k tomuto procesu dochází jen velmi omezeně. V ostatních drobných obcích je nová výstavba spíše ojedinělá a omezená a dochází především k rekonstrukcím starých staveb.

Klíčová slova: katastr, mapy, evidence pozemků, krajina, struktura krajiny, půda

Old maps and current landscape structure in the selected region

Summary

This bachelor's thesis describes the development and changes in the landscape, which occurred mainly in the district Domažlice and around the village Koloveč. Theoretical part describes development of the land registration, the emergence of cadasters, the emergence of historical maps and their development to the present when the land registration now has a much broader use than the original fiscal function to serve the needs of not only the state but also offices, farms, institutions of nature and landscape protection, but also other individuals.

The practical part is then focused on the development of the landscape at Domažlicko since the Middle Age, when external colonization laid the beginning of the Sudetenland, over the period of the 20th century, when the landscape has undergone very significant and dramatic changes, until today.

For assessing developments in the country is needed to study historical maps, chronicles, but also military maps, pass private archives, where is a huge amount of valuable information. But they are not widely available. In some cases there was also affected by developments in society to the loss of these materials, causing considerable difficulties for the assessment of development.

The available resources is evident in the history of the gradual settlement of the border, but mostly settlers from Germany and other countries. From 30th to 50th years of the 20th century, however the displacement of a large part of the border area remained difficult to access very sparsely populated and cultural agricultural landscape is transformed into forests, meadows and uncultivated land without the use. Also disappeared many villages and hamlets. And even 24 years of freedom after year 1989 failed to change this trend.

In other parts of the district has gradually expanded agricultural production and there was overall development of the region. After 1989, the activity has ended the old industrial plants in this area, several small industrial enterprises, mainly in the vicinity of major transport routes in the area and is represented primarily agricultural and forestry production and the processing industry.

The development of family houses mainly occurs in the vicinity of large cities like Kdyně, Domažlice, Horšovský Týn, Staňkov and Holýšov and especially in their immediate area where there is good access to services and transport services. In other areas, such as Pobežovice, a region of Bělá nad Radbuzou this process is very limited. In other villages the new construction is rather rare and limited and occurs mainly for reconstruction of old buildings.

Keywords: cadastre, maps, land registration, landscape structure, soil

Obsah

1 Úvod	Chyba! Záložka není definována.
2 Cíl práce	3
3 Evidence a evidování pozemků	4
3.1 Historie evidence v českých zemích	4
3.1.1 Rustikální katastr	Chyba! Záložka není definována.
3.1.2 Dominikální katastr	4
3.1.3 Tereziánský katastr.....	Chyba! Záložka není definována.
3.1.4 Josefský katastr.....	Chyba! Záložka není definována.
3.1.5 Tereziánsko – josefský katastr.....	Chyba! Záložka není definována.
3.1.6 Stabilní katastr	Chyba! Záložka není definována.
3.1.7 Reambulance stabilního katastru	6
3.1.8 Pozemkový katastr	6
3.1.9 Jednotná evidence půdy	Chyba! Záložka není definována.
3.1.10 Evidence nemovitostí	Chyba! Záložka není definována. 7
3.2 Hsitorické mapy	7
3.2.1 Müllerovy mapy Čech a Moravy	7
3.2.2 Wielandovy mapy Slezska.....	8
3.2.3 I. vojenské apování.....	8
3.2.4 II. vojenské mapování	8
3.2.5 III. vojenské mapování.....	9
3.2.6 Mapy stabilního katastru.....	9
3.2.7 Mapy pozemkového katastru	9
3.3 Současné mapy a evidence nemovitostí	13
3.3.1 Katastr nemovitostí	10
3.3.2 LPIS v ČR.....	10
3.3.3 Hospodářské mapy	11
3.4 Pozemkové úpravy	11
4 Plzeňský kraj	13
4.1 Základní informace	13
4.2 Pozemkové úpravy v Plzeňském kraji.....	13
5 Okres Domažlice	13
5.1 Základní informace	13
5.2 Geomorfologie Domažlického okresu	13
5.2.1 Pahorkatina Stříbrsko - domažlická	14
5.2.2 Pahorkatina Staňkovská	14
5.2.3 Kladrubská vrchovina	14

5.2.4	Poběžovická vrchovina	15
5.2.5	Vrchovina Českého lesa.....	15
5.2.6	Vrchovina Všerubského mezihoří	15
5.2.7	Vrchovina Přešticko - blovická	15
5.2.8	Nýrsko – klatovský úval	16
5.3	Geologické poměry	13
5.4	Hydrologické poměry	13
5.5	Půdní poměry okresu	13
5.6	Vývoj jednotlivých druhů kultur v okrese Domažlice.....	13
5.7	Vývoj v oblasti nakládání s půdním fondem na Domažlicku	21
5.7.1	Historie.....	21
5.7.2	Vznik ČS státu a následující změny.....	21
5.7.3	Vývoj po II. světové válce	22
5.7.4	Situace po roce 1989	23
5.8	Rozdělení okresu Domažlice do produkčních oblastí, zranitelných oblastí, LFA oblastí a oblastí NATURA 2000	27
5.8.1	Zranitelné oblasti	27
5.8.2	LFA (méně příznivé) oblasti.....	28
5.8.3	Oblasti NATURA 2000	29
5.9	Struktura krajiny v území katastru Koloveč a v nejbližším okolí.....	30
6	Závěr	33
7	Seznam literatury	36
7.1	Seznam literárních zdrojů.....	36
7.2	Seznam zdrojů dostupných z internetu	38
8	Seznam příloh	40
9	Přílohy	44

1 Úvod

Krajina je nás obklopuje téměř na každém kroku. Je to důležitá součást našeho života a člověk ji potřebuje a využívá. V každé době byla pro člověka zdrojem obživy, místem, kde získával veškeré suroviny, které potřeboval, a také místem relaxace.

A co to vlastně krajina je? Ve slovnících je slovo krajina definováno jako obraz představující pohled na vnitrozemskou scenérii, geomorfologické utváření určité oblasti část pevniny nebo výseč přírodní scenérie, jež je obsažená v zorném poli pozorovatele (Webster, 1963; The Oxford English Dictionary, 1933). Krajina je svérázná část zemského povrchu naší planety, která tvoří celek kvalitativně se odlišující od ostatních částí krajinné sféry. Má přirozené hranice, svérázný vzhled, individuální vnitřní strukturu, určité chování (fungování) a specifický vývoj (Demek, 1974). Jiná definice praví, že krajina je heterogenní část zemského povrchu, skládající se ze souboru vzájemně se ovlivňujících ekosystémů, který se v dané části povrchu v podobných formách opakuje (Forman a Gordon, 1993). Další říká, že krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky (zákon č. 114/92 Sb.). Pro základní složku krajiny je některými krajinnými ekology užíván termín ekotop či biotop. Jiní používají jiné termíny, jako například facie, geotop, stanoviště, krajinná jednotka.

Definice krajiny tak není jednoduchá ani jednotná v jednotlivých oborech. V zásadě však vymezení krajiny obsahuje v sobě i určitý velikostní aspekt: krajina musí mít určitou minimální velikost, vymezenou obvykle horizontem lidského vnímání - řádově kilometry až tisíce čtverečních kilometrů. V zásadě však vymezení krajiny obsahuje v sobě i určitý velikostní aspekt: krajina musí mít určitou minimální velikost, vymezenou obvykle horizontem lidského vnímání - řádově kilometry až tisíce čtverečních kilometrů. Vědecká definice chápe krajinu jako ekologicky heterogenní území, složené ze specifické sestavy ekosystémů, které se navzájem ovlivňují. Interakce vzájemně se ovlivňujících ekosystémů je jádrem vědeckého pojetí krajiny (Lipský)

Krajina má podle vědecké definice 3 významné aspekty:

- horizontální strukturu (heterogenitu): krajina je mozaikou krajinných složek a elementů
- vertikální strukturu: krajina sama je ekosystém

- fyziognomii, vzhled a velikost: krajina tvoří zřetelnou, rozeznatelnou a člověkem vnímanou jednotku na zemském povrchu. (Lipský)

Rozmanitost krajiny a změny v ní jsou spojeny s krajinným pokryvem a využitím půdy. Možnosti sledování těchto změn jsou spojeny s dostupností informací o pokrytí a využití půd. Změny v krajinném pokryvu, biofyzikálních vlastnostech země, povrchu, využití půdy a úmysly lidské společnosti mají výrazný vliv na klíčové aspekty fungování zemského systému (Palmieri et. al. 2009).

Dle současných trendů rozvoje v geografii a v krajinné ekologii se **krajina** považuje často za holistickou entitu reálného světa, za totální systém geografické sféry, tedy za geosystém v širším slova smyslu (Miklós and Izakovičová, 1997)

Krajinná ekologie studuje 3 základní problémové okruhy v krajině: strukturu, fungování a dynamiku krajiny. Struktura krajiny je vyjádřena zastoupenými ekosystémy (složkami, elementy, krajinnými jednotkami) a jejich prostorovými vztahy, počtem, velikostí, tvarem, uspořádáním, kvalitou atd. Struktura krajiny a její charakteristiky jsou dobře vidět na leteckých a družicových snímcích. Dynamika, vývoj a změna krajiny znamenají přestavbu struktury a funkce krajinné mozaiky v čase. Každá krajina se vyvíjí a mění, časové dimenze těchto změn jsou však velmi rozdílné (Lipský).

S pojmem struktura krajiny souvisí i pojem krajinná ekologie. Samotný termín krajinná ekologie byl poprvé použitý v práci Carla Trolla z r. 1939 (Luftbildplan und ökologische Bodenforschung). Krajinná ekologie je věda blízká geografii, některými odborníky zvaná nauka o krajině a Carlem Trollem mezinárodně (pouze účelově pro potřeby snadnějších anglofonních překladů) pojmenovaná geoekologie. Počátky krajinné ekologie lze spatřovat v přechodu od geografie vegetace k ekologickému zkoumání krajiny. Příčinou této změny bylo první využití leteckých snímků, které umožnilo jednak novou kvalitu informace o krajině, jednak plošné zkoumání ekologicky jednotných areálů půd a vegetace současně se zkoumáním specifičnosti jejich sestav na velkých územích. Postup poznávání má vycházet od nejmenších ekologicky homogenních prostorů a postupně dosahovat až k velkým fyzickogeografickým jednotkám, jako jsou vegetační stupně, biomy nebo krajinné typy. Takto pojatou krajinnou ekologii lze definovat jako studium komplexní struktury vztahů mezi společenstvy organismů (biocenózami) a podmínkami jejich prostředí v určitém výseku krajiny (Novotná, 2001). Průkopník krajinné ekologie C. Troll definoval krajinnou ekologii jako studium fyzikálně-biologických vztahů, které řídí různé prostorové jednotky regionu.

Uvažoval o vztazích jak vertikálních (uvnitř prostorové jednotky), tak horizontálních (Ústav aplikované a krajinné ekologie, Brno).

2 Cíl práce

Bakalářská práce popisuje krajinu jako takovou, vznik a vývoj mapování krajiny a evidenci půdy. Popisuje vývoj využití krajiny v okrese Domažlice během uplynulých desetiletí až staletí - zejména se zaměřuje na vývoj využití krajiny v okolí obce Koloveč. Hodnotí změny, které se v krajině udály během doby, a to jak změny přirozené, tak změny vyvolané společenskou a politickou situací ve státě. Hodnotí přírodní podmínky v okrese, ale i význam jednotlivých změn pro krajinu.

Za pomoci historických pramenů porovnává změny, ke kterým během let došlo a popisuje pozitiva a negativa tohoto procesu. K tomu je třeba alespoň částečně osvětlit i historický vývoj vlastnických vztahů k půdě, historický vývoj ve společnosti, změny, ke kterým došlo během uplynulého století, a současný přístup společnosti k této oblasti.

Ke zjištění těchto faktů je nutné využít odborné literatury, studium historických materiálů, ale i návštěvy archivů a úřadů, jako například Okresního archivu v Horšovském Týně, Pozemkového úřadu a Katastrálního úřadu v Domažlicích, Úřadu městyse Koloveč, ale i různých soukromých archivů.

3 Evidence a evidování pozemků

3.1 Historie evidence v českých zemích

V počátcích feudálního období byla půda a zemědělská výroba prakticky jediným zdrojem pravidelných příjmů panovníka a jemu podřízené šlechty. (Bumba, 2007) Hlavním důvodem k soupisu pozemků a vytvoření první evidence půdy byly ekonomické zájmy státu. V Čechách mají katastry dlouholetou tradici, téměř tisíc let.

Katastry jako takové lze rozdělit do 2 skupin:

1. skupinou jsou katastry, skládající se jen z popisných údajů nemovitostí s údaji odhadovanými, což trvalo od 11. do 18. století (první zmínky z roku 1022)
2. skupinou jsou katastry skládající se z geodetických (mapových), i popisných informací, které byly v Čechách od konce 18. století

(Michal a Benda, 2009; Bumba, 2007)

3.1.1 Rustikální katastr

Třicetiletá válka mezi roky 1618 až 1648 vedla k velkým změnám v krajině. Měla mnoho obětí a díky tomu zůstalo v českých zemích mnoho opuštěných usedlostí, většinou ve špatném stavu. Ty si postupně místní šlechta začala připojovat ke svým panstvím a to se stalo podnětem k založení prvních jednotně vedených a zakládaných pozemkových evidencí – katastrů.

Roku 1654 vstoupila v platnost tzv. První berní rula – První rustikální katastr (catastrum rollare). Tato evidence sloužila jen pro evidování pozemků poddaných (rustikální pozemky). Rozlišována byla jen půda zemědělská a neobdělávaná půda. Podkladem pro 1. berní rulu byla tzv. generální vizitace (celková prohlídka pozemků). Tato evidence vnesla do praxe právní charakter půdy, protože půda zapsaná v berní rule byla trvale nesvobodná, zdanitelná a z této evidence mohla být vyňata jen koupí s daňovým odvodem státu.

Za třicet let poté vznikla tzv. Druhá berní rula – Druhý rustikální katastr, jež byl však pouze zpřesněním informací prvního katastru (Michal a Benda, 2009; Bumba, 2007).

3.1.2 Dominikální katastr

Roku 1706 byl přidán dodatek zdanění dominikální půdy. Tak vznikl dominikální katastr (Michal a Benda, 2009; Bumba, 2007).

3.1.3 Tereziánský katastr

Vznikem Třetí berní ruly roku 1749 vstoupil v platnost nový katastr, tzv. První tereziánský katastr rustikální. Byly jím nahrazeny předchozí berní ruly a moravské lánové rejstříky, postavené na stejných zásadách jako v Čechách. Třetí berní rula byla roku 1756 revitalizována a vznikla tzv. Čtvrtá berní rula – Druhý tereziánský katastr rustikální. Byl to první katastr v Česku, který obsahoval evidenci půdy rustikální, ale i dominikální (poddanskou i panskou). Nevýhoda na tomto katastru byla, že stále ještě obsahoval jen seznamy pozemků a statků ve slovní formě bez mapových podkladů (Michal a Benda, 2009; Bumba, 2007).

3.1.4 Josefský (Josefínský) katastr

Podkladem pro tento katastr se stal patent císaře Josefa II., který v roce 1785 vydal. Patent o reformě pozemkové daně a vyměření půdy. Tento katastr byl založen na výsledcích měření v terénu (nebyly měřeny neplodné pozemky) a přinesl mnoho nových věcí. Důležitou změnou byla rovnost mezi rustikální a dominikální půdou v jejím právním postavení. Další změnou bylo, že základní jednotkou pro odhad výtěžku se stal pozemek. Díky tomuto katastru bylo evidováno o 60 % berní půdy (půdy podléhající zdanění) více, než v předchozích katastrech. Díky nátlaku šlechty byl roku 1790 po smrti císaře částečně zrušen (Michal a Benda, 2009; Bumba, 2007).

3.1.5 Tereziánsko – josefský katastr

Vstoupil v platnost nařízením Leopolda II. roku 1793. Kombinoval v sobě oba předchozí katastry. Daně z dominikální půdy se opětovně vybíraly podle tereziánského katastru. Byl mimo jiné podkladem pro daňové předpisy a založení zemských desek. Byl nahrazen až roku 1846 katastrem stabilním (Bumba, 2007).

3.1.6 Stabilní katastr

Tento katastr vznikl postupně v průběhu 19. století. Roku 1810 byla ustanovena 1. samostatná dvorská komise pro úpravu daně pozemkové. Prosadila vytvoření husté trigonometrické sítě a zvolila také způsob zobrazení na mapě. Nechala se inspirovat bavorským vzorem a za referenční plochu zvolila Gaučovu kouli a za zobrazovací soustavu Cassiniho soustavu v úpravě od Soldnera. Samostatné mapy se zhotovovaly pro každou obec a v mapách byly znázorněny hranice obcí a veškeré pozemky s vyznačením topografické polohy, parcelním číslem, tvarem a výměrou. Mapy byly zhotovovány v měřítku 1:2 880.

Roku 1851 došlo k vyhlášení platnosti stabilního katastru a nabytí právní účinnosti na Moravě a ve Slezsku a o 9 let později v Čechách. Mapování se na Moravě a ve Slezsku provádělo v letech, 1824 – 1830 a 1833 – 1835, v Čechách v letech 1826 – 1830 a 1837 – 1843. Na celém území českých zemí bylo zaměřeno 12 691 katastrálních území s celkem 15 359 518 parcelami a plochou 79 328 km². Bylo vyhotoveno téměř 50 tisíc mapových listů a celkové náklady dosáhly 3,8 milionu zlatých.

V celém stabilním katastru docházelo k neshodám s reálným prostředím. K tomuto vedlo vytváření písemného a oceňovacího elaborátu a měřičského elaborátu odloučeně a tudíž nestejně hodnotně (Michal a Benda, 2009; Bumba, 2007).

3.1.7 Reambulance stabilního katastru

Tato operace přišla na řadu v roce 1869 po vyhlášení Nařízení o revizi katastru a daně pozemkové, které nařídilo reambulanci katastru a následně jeho pravidelné revize. Probíhala v letech 1869 – 1881. Cílem bylo jednak doplnění změn vzniklých nápravou neshod po původním měření a jednak odstranění závad v ocenění pozemků. Na základě výsledků reambulance byla také upravena pozemková daň a došlo ke stabilizaci trigonometrických bodu (Michal a Benda, 2009; Bumba, 2007).

3.1.8 Pozemkový katastr

Během 1. světové války bylo vedení katastru velice zanedbáváno, po válce s následným vznikem Československého státu dostává také katastr další funkce jako například technickou a hospodářskou. Navíc po vzniku ČSR a následné pozemkové reformě bylo v evidenci mnoho nesrovnalostí. Dosud platný evidovaný katastr byl v nezměněné podobě převzat a doplněn o změny, jež se reálně udály a o nové údaje.

Pozemkový katastr je definován jako geometrické zobrazení, soupis a popis veškerých pozemků v Československé republice. Zákonem byl účel katastru taktéž rozšířen z fiskálního účelu také pro potřeby statistické a hospodářské. Slouží také kartografickým a výškopisným potřebám a mimo jiné také pro ochranu památek. Dále byla zavedena definice pojmu pozemek a parcela.

Další vývoj pozemkového katastru však narušily válečné události a situace v ČSR po válce, která trvala až do 90. let 20. století (Michal a Benda, 2009; Bumba, 2007).

3.1.9 Jednotná evidence půdy

Po 2. světové válce proběhlo několik pokusů o zavedení nové evidence půdy. Nakonec díky politické situaci roku 1956 byla usnesením vlády vytvořena tzv. Jednotná evidence půdy (JEP), jež odpovídala potřebám tehdejší společnosti plánovat a řídit zemědělskou výrobu a další odvětví tehdejší socialistické společnosti.

Podobně jako pozemkový katastr měla i JEP část měřičskou, část písemnou a úhrnné výkazy a sbírky listin. Při jejím zakládání byl zjišťován stav užívání i skutečný druh pozemku. Zároveň se zavedením JEP byla definitivně ukončena údržba a aktualizace pozemkového katastru (Michal a Benda, 2009; Bumba, 2007).

3.1.10 Evidence nemovitostí

Tato evidence byla legislativně upravena zákonem č. 22/1964 Sb. o evidenci nemovitostí s účinností od 1. 4. 1964. Vycházela předchozí JEP, avšak měla být doplněna o evidenci vlastnických a nově vzniklých právních užívacích vztahů. Podkladem evidence nemovitostí byl původní operát bývalé JEP se shodnou strukturou. Hlavním důvodem jejího vzniku byla potřeba vést současně užívací vztahy k půdě a zároveň i vlastnické vztahy k nemovitostem. Zákon svěřil EN do vedení tehdejší Ústřední správě geodzie a kartografie, od roku 1968 potom Českému úřadu geodetickému a kartografickému (Michal a Benda, 2009; Bumba, 2007).

3.2 Historické mapy

Mikšovský a Zimová (2006) uvádějí, že mezi staré a cenné mapové díla patří katastrální mapy, vojenské topografické mapy, základní mapy České republiky a další, ale mimo jiné i staré pohlednice a obrazy.

Prvním dílem v tomto směru do jisté míry průkopnickým byly Müllerovy mapy Čech a Moravy a Wielandovy mapy Slezska z 18. století. Byly ale poněkud nepřesné, nicméně znamenaly velký pokrok na svou dobu. Další mapy českých zemí vznikly při prvním (Josefově), druhém (Františkově), třetím vojenském mapování a vůbec nejpřesnější byla mapa stabilního katastru z poloviny 19. století, jež slouží jako podklad i dnešním dílům.

3.2.1 Müllerovy mapy Čech a Moravy

Topograf, kartograf a člen rakouské císařské armády Jan Kryštof Müller provedl první soustavné topografické mapování na našem území. Jeho mapy byly v měřítku 1:132 000 a

vznikly do roku 1720. Kaňok a Fojtík (2006) uvádějí pro mapy Moravy měřítko 1:180 000 a pochází z roku 1712. Je to jedno z nejkrásnějších a nejvzácnějších kartografických děl. Dokládá vyspělost našich předků, ale je i důležitým materiálem vypovídajícím o rozvoji a kultuře na našem území počátkem 18. století. Překvapivě se dochovala v poměrně velkém počtu výtisků ve státních i soukromých mapových archivech (Mikšovský a Zimová, 2006).

3.2.2 Wielandovy mapy Slezska

Po smrti J. K. Müllera pokračoval v jeho práci J. W. Wieland. Jeho mapy jsou považovány za první přesné mapy Slezska a místních knížectví. Ty dále zpřesnil poručík Matthias Schubert. Mapy byly vydány v Atlase Slezska z roku 1752. Tím zároveň skončilo mapování jednotlivců a nastoupila éra velkých pracovních kolektivů, jež byly pro tvorbu přesných map zapotřebí (Kaňok a Fojtík, 2001).

3.2.3 I. vojenské mapování

Toto mapování proběhlo v letech 1763-1785 na celém území českých zemí. Bývá označováno jako Josefovské, protože proběhlo za vlády císaře Josefa II. – syna Marie Terezie (Mikšovský a Zimová, 2006).

Podle Brůna a Křovákové (2005) byla podkladem pro toto mapování Müllerova mapa, nicméně mapy I. vojenského mapování jsou v měřítku 1:28800 a zobrazují krajinu v době před nástupem průmyslové revoluce a zvláštní důraz byl kladen na odlišení využití pozemků (rozličné typy staveb na pozemcích, různé kultury na zemědělské a lesní půdě...) a na znázornění řek a komunikací pro snadnější orientaci.

3.2.4 II. vojenské mapování

V českých zemích proběhlo II. vojenské mapování v letech 1819 – 1858. Předcházela mu vojenská triangulace a katastrální mapování, jež sloužilo jako podklad pro mapování vojenské. Vznikalo již během průmyslové revoluce, takže významně vzrostla výměra zemědělské půdy (o 50 % během uplynulého století) a vzrostla též výměra zastavěných ploch, přičemž na druhou stranu výměra lesů na českém území dosáhla historického minima (Brůna a Křováková, 2005).

Toto mapování udává černou barvou polohopis a popis, budovy, kamenné mosty a komunikace jsou v červené barvě, louky ve světle zelené, pastviny světle zelenomodré, tmavozelené zahrady, šedohnědé okraje lesů, lesní plochy šedozelené, vodní plochy modré v odstínu podle typu a skály hnědé. Mapování bývá v literatuře někdy nazýváno též

Františkovo, a bylo provedeno ve stejném měřítku jako I. vojenské mapování (Mikšovský a Zimová, 2006)

3.2.5 III. vojenské mapování

III. vojenské mapování bylo započato v 70. letech 19. století na celém území Rakousko – Uherska. Mapy vznikaly převážně v měřítku 1:25 000. V literatuře se vyskytuje též pod pojmem Františko-josefské mapování. Dalo vzniknout i mnoha dalším mapovým dílům, převážně však menších měřítek, mezi jinými i mapa v měřítku 1:75 000 jako hlavní mapové dílo pro potřeby veřejnosti. Byly to na svoji dobu velice kvalitní kartografická díla (Mikšovský a Zimová, 2006).

3.2.6 Mapy stabilního katastru

Mapy stabilního katastru pocházejí z první poloviny 19. století a byly zpracovány pro naprostou většinu území České republiky. Většinou byly zhotoveny v měřítku 1:2880 a zakládaly se na přesném geometrickém měření. Z ohromného množství zachovaných map stabilního katastru jsou nejzachovalejší tzv. povinné císařské otisky (kopie originálních map pořizovaných přímo v terénu, byly uloženy v archivu ve Vídni a nebyly dále využívány – zachycují stav krajiny v době mapování pro Čechy 1826 - 1843 a pro Moravu a pro Slezsko 1824 – 1836). Mapy se od sebe liší obsahem, kvalitou i měřítkem, Detailně zobrazují původní zástavbu a plochy zeleně a vodní plochy (Brůna a Křováková, 2005).

3.2.7 Mapy pozemkového katastru

Katastrální mapa je podstatnou částí měřického operátu pozemkového katastru. Mapa zachycovala věrný obraz pozemkových, hospodářských a právních poměrů pozemkového souboru za účelem technického, kancelářského a dokumentačního zpracování. Název *mapa* není sice výstižný, nicméně je u nás pro katastrální praxi všeobecně vžitý. Podle dikce katastrálního zákona č. 177/1927 Sb. byla *katastrální mapou* taková mapa, které obsahovala přesné geometrické zobrazení hranic katastrálních území a vyšších správních jednotek, hranic držebovostních, hranic obdělávání a užívání pozemku, jakož i jiných hranic uvnitř jedné držby trvale vyznačených, půdorysy budov a jiných trvalých zařízení, staveb pozemních, vodních, melioračních, vodárenských, kanalizačních, železničních, elektrárenských, dále polohy mezníků, výškových znaků, trigonometrických a polygonových bodů, památek a stromů památkově cenných apod. V mapě byly dále uvedeny parcelní čísla, předepsané značky a zkratky, názvy a jiné údaje. Dále mapa obsahovala mimorámcové údaje, tj. data o použité

metodě katastrálního měření a zobrazení a data o reprodukci mapy a měřítko, ve kterém mapa byla vyhotovena (Šíma, 2009).

3.3 Současné mapy a evidence nemovitostí

3.3.1 Katastr nemovitostí

Katastr nemovitostí České republiky (KN) je v současnosti základní evidencí půdy v ČR. Je to soubor údajů o nemovitostech v České republice zahrnující jejich soupis a popis a jejich geometrické a polohové určení. Jeho součástí je evidence vlastnických a jiných věcných práv a dalších, zákonem stanovených práv k těmto nemovitostem.

KN je zdrojem informací, které slouží k ochraně práv k nemovitostem, pro daňové a poplatkové účely, k ochraně životního prostředí, zemědělského a lesního půdního fondu, nerostného bohatství, kulturních památek, pro rozvoj území, k oceňování nemovitostí, pro účely vědecké, hospodářské a statistické a pro tvorbu dalších informačních systémů.

Je veden jako informační systém o území České republiky převážně počítačovými prostředky, kde základní územní jednotkou je katastrální území a jeho operát mimo jiné tvoří:

- Soubor geodetických informací, který zahrnuje katastrální mapu (včetně jejího číselného vyjádření ve stanovených katastrálních územích)
- Soubor popisných informací, který zahrnuje údaje o katastrálních územích, o parcelách, o stavbách, o bytech a nebytových prostorech, o vlastnících a jiných oprávněných, o právních vztazích a právech a skutečnostech, stanovených zákonem.

Údaje z KN poskytují pracoviště katastrálních úřadů ve formě veřejných listin, k údajům vedeným ve formě počítačových souborů může každý získat dálkový přístup pomocí počítačové sítě do centrální databáze, aktualizované z podkladů, průběžně dodávaných katastrálními pracovišti nebo požádat o hromadný výdej údajů ve standardních výměnných formátech, případně o kopie katastrálních map ve formě rastrových souborů (Český úřad zeměměřičský a katastrální).

3.3.2 LPIS v ČR

Všichni uživatelé LPIS ze státní správy a zároveň farmáři mají přístup v reálném čase ke shodným ihned klasifikovaným údajům. Byl vytvořen optimální nástroj pro monitoring dopadů opatření rozvoje venkova. Byla usnadněna kontrola dodržování pravidel pro dotazy ze strany platební agentury s výrazným zefektivněním kontroly. LPIS pomáhá českým

zemědělcům pomocí zvýšené srozumitelnosti celého dotačního systému. Díky klasifikaci dat a následné mapové vizualizaci vhodnosti farmářských bloků pro jednotlivé dotační tituly umožňuje zajistit objektivní informovanost zemědělců o jaké dotační tituly, na které bloky mohou žádat (Ministerstvo zemědělství ČR – Lpis, 2004).

3.3.3 Hospodářské mapy

Hospodářské mapy dále slouží pro sestavování plánu hnojení, vedení různých evidencí, řešení majetkových vztahů k pozemkům, plánování sklizně a výnosů a další. Je to pro zemědělský podnik nepostradatelná věc (Cehláriková a kol., 2007).

3.4 Pozemkové úpravy

Pozemkové úpravy jsou nenahraditelným předpokladem pro další vygenerování místních iniciativ. Je to cesta obnovy ztracených spojení, navázání násilně přerušovaných či zapomenutých příběhů, jedná se o ožívování míst, která ztratila svá jména, svoji kontinuitu. Chceme-li přispět k nápravě, pak musíme podporovat ty ozdravné iniciativy, které samy na venkově vznikají. A zde je právě to významné a nezastupitelné místo pozemkových úprav. Perfektně odvedená komplexní pozemková úprava ve své projekční části, tak i ve své síle navržených opatření v plánu společných zařízení, mají ohromnou realizační a motivační váhu. Pozemkové úpravy jsou velkou šancí pro řešené území jak vhodně uspořádat vlastnické vztahy k pozemkům a umožnit tak hospodaření těm vlastníkům půdy, kteří se dosud z různých důvodů svého práva ujmout nemohli. Jsou velkou a historickou šancí také pro krajinu v České republice. Projekty komplexních pozemkových úprav, územní plány a v neposlední řadě urbanistické studie vstupují do problematiky plánování venkovského prostoru (Ministerstvo zemědělství ČR – Centrální pozemkový úřad, 2013).

Pozemkové úpravy jsou prováděny v souladu s trendem udržitelného využívání půdy. Jsou navrhovány nové krajinné prvky pro zvýšení rozmanitosti krajiny a také pozitivně ovlivňují druhové rozmanitosti rostlin a živočichů, zvýšení ekologické stability krajiny a zabránit destruktivní procesy v krajině (Petrovič and Muchová).

V rámci pozemkových úprav jsou vytvářeny nové vlastnické celky, které odpovídají současnému stavu krajiny, ale i současnému způsobu obhospodařování. K vytváření těchto nových vlastnických celků dochází scelováním, dělením nebo zarovnáváním hranic současných parcel. Součástí pozemkové úpravy je i tzv. plán společných zařízení, který tvoří budoucí kostru uspořádání zemědělské krajiny a je tedy jakousi formou krajinného plánu

v pozemkové úpravě. Jde zejména o zpřístupnění pozemků, tedy polní a lesní cesty se všemi doprovodnými stavbami, jako jsou mostky, propustky, brody, apod. Dále je plán tvořen i protierozními opatřeními, jako jsou protierozní meze, průlehy, zasakovací pásy, záchytné příkopy, větrolamy, ochranné zatravnění a zalesnění (Cehláriková a kol., 2007).

	zpřístupnění pozemků	opatření protipovod.	opatření protierozní	opatření ekologická	celkem
Zlínský	948	583	365	73	1969
Královéhradecký	1200	373	169	120	1862
Liberecký	798	495	158	148	1593
Karlovarský	1090	148	129	69	1436
Olomoucký	685	322	283	106	1396
Plzeňský	889	253	120	70	1332
Jihomoravský	688	275	220	138	1321
Pardubický	858	214	107	43	1222
Jihočeský	671	311	131	108	1221
Středočeský	739	87	87	78	991
Ústecký	564	183	151	82	980
Moravskoslezský	480	240	144	96	960
Vysočina	570	142	85	57	854

Tab. 0.1: Porovnání celkových potřeb financí na PÚ (všechny kraje). Dostupné z: spucr.cz/spucr/dokumenty/priority_pu_final_korekt opr.doc

4 Plzeňský kraj

4.1 Základní informace

Plzeňský kraj leží na západě až jihozápadě České republiky. Na severu sousedí s Ústeckým krajem a s Karlovarským krajem (se kterým má mnohé společné), na východě se Středočeským krajem, na jihu s Jihočeským krajem a na západě se SRN-státem Bavorsko. Rozloha kraje je 7 561 km², bydlí zde 572 459 lidí a průměrná hustota zalidnění tedy je 76 obyvatel/km² (údaje k 31. 12. 2012), (Plzeňský kraj, dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/plzensky-kraj>) Přirozeným centrem regionu je Plzeň a částečně i Klatovy, jejichž význam však mírně klesl oproti historii. V rámci kraje existovaly okresy Rokycany, Plzeň-sever, Plzeň-město, Tachov, Plzeň-jih, Klatovy a Domažlice.

4.2 Pozemkové úpravy v Plzeňském kraji

V Plzeňském kraji je hlavní prioritou výstavba a rekonstrukce polních cest – obnovení zlikvidované sítě polních cest, snížení nákladů na zemědělskou dopravu, zajištění

propustnosti krajiny a propojení sídel obcí, zachycení a bezpečné odvedení povrchových vod cestními příkopy. Jelikož zemědělská výroba se v tomto území potýká s problémy vodní eroze, je prioritou týkající se vodního režimu zemědělské krajiny, resp. protipovodňové ochrany, rovněž výrazná, a to v rámci komplexního řešení stability krajiny. Doplňujícími prioritami, které jsou víceméně lokálně důležité, jsou ekologická opatření (Státní pozemkový úřad).

Priorita (dle pořadí v kraji)	Fin. prostředky (v Kč)	Kč/1 ha
Plzeňský, 315 000 ha		
Výstavba a rekonstrukce cest	280 000 000	889
Protipovodňová opatření	80 000 000	253
Protierozní opatření	38 000 000	120
Ekologická opatření	22 000 000	70
Fin. prostředky celkem	420 000 000	1332

Tab. 0.2: Přehled potřeb financí na PÚ v Plzeňském kraji na jednotlivé potřeby. Dostupné z: spucr.cz/spucr/dokumenty/priority_pu_final_korekt_opr.doc

5 Okres Domažlice

5.1 Základní informace

Okres Domažlice je na jihozápadní části Plzeňského kraje. Na jihu sousedí s okresem Klatovy, na severu s okresem Tachov, na východě s okresem Plzeň-jih a západní hranici tvoří státní hranice se SRN - Bavorskem. Rozloha okresu činila do roku 2006 1 140 km², od roku 2007 do současnosti potom 1 123 km² (díky přechodu obce Černíkov včetně částí této obce do okresu Klatovy). V současnosti je v okrese 85 obcí.

	Kraj celkem	v tom okresy						
		Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
ZÁKLADNÍ ÚDAJE (k 1. 1. 2012)								
Rozloha v km ²	7 561	1 123	1 946	261	990	1 287	575	1 379
Obce	501	85	94	15	90	98	68	51
Části obcí	1 539	245	479	46	203	237	102	227
OBYVATELSTVO								
Přistěhovalí	4 761	739	828	3 526	1 135	1 631	785	647
Vystěhovalí	3 548	594	972	3 111	912	1 108	594	787

Počet obyvatel ¹⁾	572 687	60 858	87 340	185 275	62 163	76 232	47 770	53 049
Hustota zalidnění	76	54	45	710	63	59	83	38

¹⁾ stav k poslednímu dni sledovaného období

Tab. 0.3: Meziokresní srovnání vybraných ukazatelů v Plzeňském kraji v 1. až 4. čtvrtletí 2012. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xp/redakce.nsf/i/meziokresni_srovnani>

Období	počet obcí	počet katastrálních území	počet částí obce
... až 1995	87	218	248
1996 až 2006	86	218	250
2007 až současnost	85	218	245

Tab. 0.4: Vývoj obcí, katastrálních území a částí obcí v okrese Domažlice. Sestaveno podle údajů ČÚZK. Autor Jan Hovorka

5.2 Geomorfologie Domažlického okresu

Terénní poměry na Domažlicku jsou značně členité. Severovýchodní a střední část okresu má charakter pahorkatiny s četnými plochými a rovinatými úseky a mírnými svahy s převažující nadmořskou výškou 370 – 470 m. Směrem k západu, jihu a jihovýchodu se terénní uspořádání stává členitější, pahorkatiny přecházejí ve vrchoviny, s četnými vyvýšeninami a terénními hřbety, které v mnoha případech mají až horský charakter.

Území okresu je tvořeno řadou vzájemně odlišných geomorfologických oblastí (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.2.1 Pahorkatina Stříbrsko – domažlická

Tato oblast je terénně nejvyrovnanější. Do území okresu zasahuje od severu a severovýchodu z okresů Tachov a Plzeň – jih. Její hranici tvoří trasa Vidice – Oplotec – Slatina – Sedlec – Metelko – Meclov – Draženov – Trhanov – Havlovice – Tlumačov – Kvíčov – Spáňov – Stanětice – Kanice – Koloveč – Strýčkovice. Reliéf je tvořen zvlněnými plošinami, ze kterých sestupují mírné a střední jižní a severní svahy, omezeně i západní a východní svahy, do niv vodotečí. Nejširší nivy jsou okolo řeky Radbuzy od Horšovského Týna až do Holýšova a okolo říčky Zubřiny od Milavčí až ke Staňkovu. Nejvyšší nadmořská výška 508 m se nachází v lesním komplexu u Bukovce (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.2.2 Pahorkatina Staňkovská

Oblast je převážně zalesněna a zemědělská půda se nachází v katastrech Čermná, Krchleby a Poděvousy. Je tvořena dvěma terénními hřbety s vrcholovými partiemi

v nadmořské výšce 450 – 470 m. Nejvyšší bod je Kamenná hora s výškou 506 m. n. m. (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.2.3 Kladrubská vrchovina

Do oblasti zasahuje ze severovýchodu. Tvořena je zalesněným komplexem Sedmihoří, s výškou 543 – 599 m a oblastí Čertovny a Obecního lesa s výškou 460 – 522 m. Zemědělská půda se nachází v okrajových enklávách v katastrech Buková a Mezholezy a pod jižním okrajem zalesněných hřbetů v katastrech Seměvice a Křakov. Většinou převládají táhlé svahy se sklonitostí 3°, nadmořská výška je okolo 430 – 500 m (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.2.4 Poběžovická vrchovina

Oblast navazuje na západní okraj Stříbrsko – domažlické pahorkatiny na úpatí Českého lesa po trase Bělá nad Radbuzou – Mutěnin – Drahotín – Nový Kramolín – Postřekov – Chodov. Oblast již má podhorský charakter a její terénní poměry jsou značně členité. Nadmořská výška je od 400 do 520 m a na zalesněných vrcholech dosahuje až 661 m (Černá hora). Nejčlenitější je v okolí Bělé nad Radbuzou, Újezda u Sv. Kříže a Hostouně, kde z četných terénních hřbetů sestupují střední až prudké svahy (přes 10° a 15°) s častým terasovitým uspořádáním svahů. K východu se členitost vyrovnává, jsou zde ploché úseky (Poběžovice, Vlkanov, Kramolín) a zastoupeny jsou i polohy rovinné se svažitostí do 3° (Srby, Postřekov) (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.2.5 Vrchovina Českého lesa

Hranice této oblasti je od Chodova k jihovýchodu na Českou Kubici a ke státní hranici. Je to nejvýše položená oblast okresu s nadmořskou výškou od 600 do 1 041 m (Čerchov). Tento zalesněný hřeben s minimem zemědělské půdy pouze v bezvýznamných enklávách, se svažuje na západ ke státní hranici a na východ. Nejvýše položená zemědělská půda je okolo Pleše, Železné, Rybníka, Nemanic a Folmavy ve výšce 500 – 800 m. Převládají většinou západní a jihozápadní svahy se svažitostí nad 10°, v četných případech i nad 15° (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.2.6 Vrchovina Všerubského mezihoří

Oblast navazuje na jihozápadě na Český les, na jihu sleduje státní hranici a na severu sousedí se Stříbrsko – domažlickou pahorkatinou, zasahuje až do okresu Klatovy. Je to druhá nejčlenitější geomorfologická oblast Domažlicka. Nejčlenitější je oblast severně a

severovýchodně od Kdyně, kde dosahuje terén nadmořské výšky 772 m (Koráb). Z hřebenu sestupují střední až prudké svahy. Zemědělská půda je ve středních a dolních částech ve výšce 440 – 570 m (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.2.7 Vrchovina Přesticko – blovická

Tato oblast zasahuje do Domažlického okresu ze sousedního okresu Klatovy do katastrů Úsilí, Vílov, Slavíkovice, Libkov, část Loučimi a Pocinovic. V polovině je tato oblast rozdělena vyvýšeným hřebenem (Černé skály 730 m) na dvě části (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.2.8 Nýrsko – klatovský úval

Tato oblast zasahuje jen malou částí na Domažlicko ze sousedního okresu Klatovy, konkrétně do části katastru Pocinovice. Jedná se o terénní sníženinu v údolí toku Andělice, navazující na území okresu Klatovy na nivu Úhlavy a Chodské Úhlavy. Nadmořská výška dosahuje cca 435 m (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.3 Geologické poměry

Z nezpevněných sedimentů jdou nejhodnotnějším substrátem kvartérní sprašovitě pokryvy eolického původu, středně těžkého, místy i těžkého zrnitého složení. Mají vysoký podíl prachových částic. V místních podmínkách je u těchto pokryvů v četných případech charakteristický poněkud zvýšený podíl prachového písku. Na sprašovitých pokryvech vznikly hnědozemě, illimerizované půdy a ojediněle i olejné půdy. Značného rozšíření vykazují svahoviny s výskytem ve všech oblastech okresu. V daných podmínkách jsou zastoupeny svahoviny kyselého materiálu. Jejich hodnota závisí na petrografickém složení výchozího materiálu a obsahu skeletu. Na svahovinách se vyvinuly hnědozemě, illimerizované půdy, olejné půdy, hnědé půdy a glejové půdy (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

Pískové a štěrkopískové terasy se vyznačují lehkým zrnitostním složením a na území okresu jsou tvořeny převážně krystalickým a algonkickým materiálem – štěrkem, valouny a zvětralinou žul, rul, svorů, fylitů, amfyolitů, gabrodioritu, a algonkických břidlic..., který dále v půdním profilu zvětrává a na tomto substrátu byly vyděleny hnědé půdy. Někdy jsou terasy zahliněné. V nivách toků byly sedimentovány nivní uloženiny různého petrografického složení. Zrnitostní složení je velmi rozdílné, kolísá od lehkého po těžké. Vzhledem k blízkosti vodních toků jsou často znehodnocovány vysokou hladinou podzemní vody. Na nivních

uloženinách vznikly nivní a glejové půdy. V horských a podhorských podmínkách lze najít ložiska rašeliny (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

Ve skupině zvětralin nebo deluvií sedimentárních hornin jsou na území okresu nejrozšířenější algonické břidlice, dávající vzniknout středně těžkým až těžkým půdám se slabší příměsí skeletu. Vznikly na nich hnědé půdy. Malé rozšíření vykazují permokarbonské sedimenty, z nichž jsou nejvíce zastoupeny pískovce a slepence, na nichž vznikly lehké, propustné hnědé půdy, často s vyšší skeletovitostí. Vyskytují se jen zcela lokálně a často jsou pokryty svahovinami (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

Další skupinu tvoří zvětralin či deluvia vyvřelých a metamorfovaných hornin, kde se nejvíce vyskytují krystalinika ze skupiny rul, žul, a svory a fylity, vyplňující oblast vrchoviny Českého lesa, poběžovické vrchoviny, pahorkatiny Stříbrsko-domažlické, kde se místy vyskytují zkaolinizované zvětralin žul, místy se také vyskytují ložiska živců, které se zde průmyslově zpracovávají (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

Dále jsou to pak amfibolity a gabrodiority, na nichž se vyskytují výživnější půdy, než na předchozích krystalinických horninách, nicméně rozdíl je menší, než by se dalo očekávat. Na horninách krystalinika vznikly hnědé půdy nasycené, hnědé půdy kyselé a ve vyšších polohách Českého lesa i hnědé půdy podzolované. Často dochází v důsledku geologického vývoje k překrytí jednoho substrátu druhým přímo v průběhu půdního profilu (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.4 Hydrologické poměry

Charakter matečních hornin a konfigurace terénu udává podmínky vnitřní drenáže půd, převlhčení na povrchu i hloubku podzemní vody. Vnitřní drenáž půd je ovlivněna především zrnitostním složením pokryvných útvarů a zvětralinových plášťů hornin a stupněm jejich zpevnění. Území okresu spadá do povodí Mže, dílčího povodí Radbuzy a Úhlavy (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

Povodí Radbuzy je územně nejrozsáhlejší. Přijímá z levé strany drobné vodoteče, nejvodnatější z nich je Chuchla. Z pravostranných přítoků je to, kromě drobných vodotečí, řeka Zubřina s dalšími drobnými přítoky. Dále je to například Černý potok s přítoky Pivoňkou a Trhanovským potokem. Mimo území okresu se do Radbuzy vlévá také Bukovský potok. Do povodí Radbuzy spadá také katastrální území Koloveč, Zíchov a další sousední katastry. Jednak zde pramení Dravý potok se svými drobnými přítoky, který je pravostranným

přítokem Zubřiny a pak Srbský potok a částečně Merklínka, které jsou pravostrannými přítoky Radbuzy (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

Povodí Úhlavy zasahuje na území okresu jen nepatrně v jihovýchodní části. Přítoky Úhlavy jsou Andělice, Poleňka a další drobné vodní toky (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

Dále okrajová západní část Českého lesa spadá do povodí Dunaje a drobné toky, které zde pramení, tečou do sousedního Bavorska (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

Největší vodní plochy v okrese je rybníční soustava v okolí Postřekova a Klenčí pod Čerchovem. Další rybníční soustavou je okolí Babylonu, rybníky na Bukovském potoce, v okolí Metelka, Mírkova, Mezholez, Jivjan, Všerub, Hostouně, Chocomyšle a v dalších lokalitách (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.5 Půdní poměry okresu

Půdní poměry v okrese popisuje následující tabulka. Je zde uvedené zastoupení jednotlivých půd v okrese. Půdní fond okresu se skládá z největší části z hnědých půd (více než polovina výměry), olejních půd, hnědozemí, illimerizovaných půd a půd nivních a glejových. Ostatní půdní typy se vyskytují jen ojediněle (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

Klasifikace půdy dle metodiky KPP (1967)		Taxonomická klasifikace půd (2011)		Výměra (ha)	%
HM	Hnědozemě	HN	Hnědozem	7495	11,89
HM	hnědozem typická			2433	3,86
HM (g)	hnědozem slabě oglejná			935	1,48
HMg	hnědozem oglejná			513	0,81
HMi	hnědozem illimerizovaná			1044	1,66
HMi (g)	hnědozem illimerizovaná slabě oglejná			1385	2,20
HMig	hnědozem illimerizovaná oglejná			1185	1,88
IP	Illimerizované půdy	LU	Luvizem	5019	7,96
IP	illimerizovaná půda typická			1950	3,09
IPg	illimerizovaná půda oglejná			3096	4,91
OG	Oglejná půda typická	PG	Pseudoglej	8232	13,06
OG	oglejná půda typická			8232	13,06
HP	Hnědé půdy	KA	Kambizem	36003	57,13
HP	hnědá půda nasycená			4882	7,75
HP (g)	hnědá půda slabě oglejná			1492	2,37
HPg	hnědá půda oglejná			869	1,38
HPa	hnědá půda kyselá			24433	38,77
HPa (g)	hnědá půda kyselá slabě oglejná			2131	3,38
HPag	hnědá půda kyselá oglejná			2148	3,41

HPp	hnědá půda podzolovaná	KP	kryptopodzol	48	0,08
NV	Nevivinutá půda	LI	Litozem	34	0,05
NV	nevivinutá půda	LI	litozem	34	0,05
NP	Nivní půdy	KO	Koluvizem	3503	5,56
NP	nivní půda typická			164	0,26
NPG	nivní půda glejová			3339	5,30
GL	Glejové půdy	GL	Glej	2667	4,23
GL	glejová půda typická			2630	4,17
GLr	glejová půda zrašelinělá			6	0,01
GLrš	glejová půda rašeliništní			31	0,05
RŠ	Rašeliništní půda	OR	Organozem	65	0,10
RŠ	rašeliništní půda	OR	organozem	65	0,10

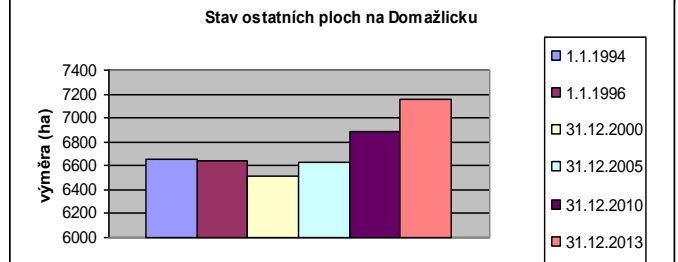
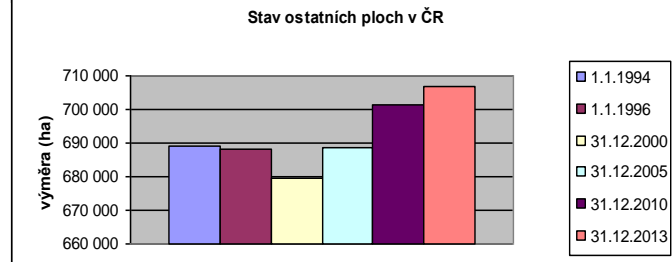
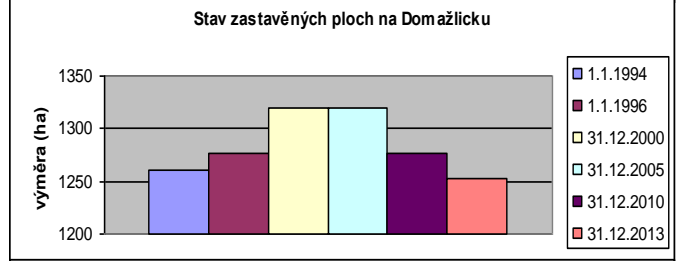
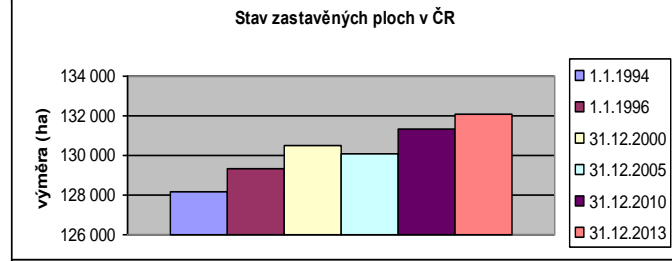
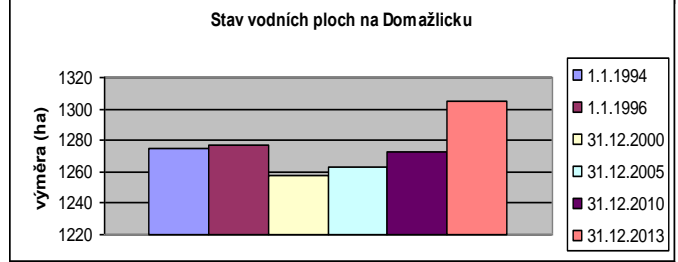
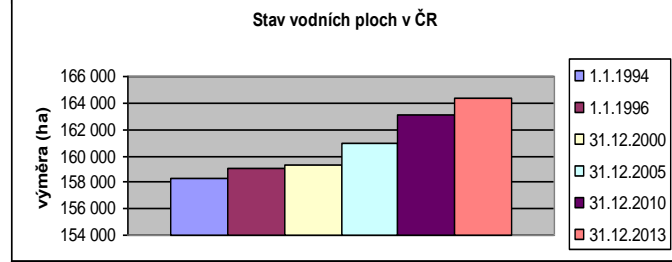
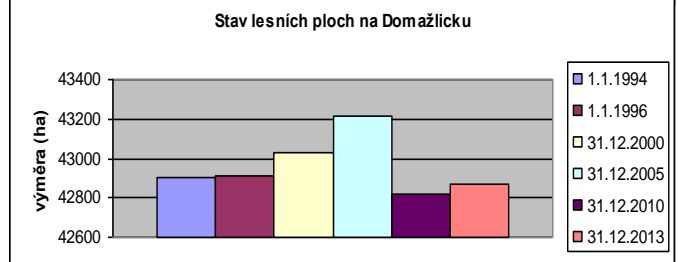
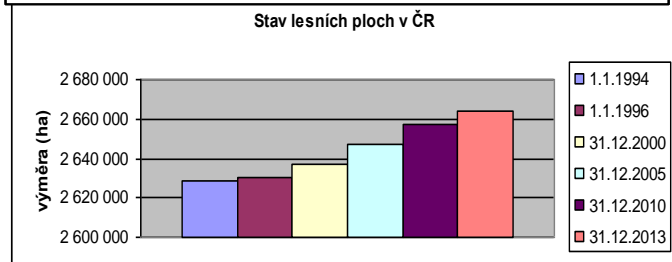
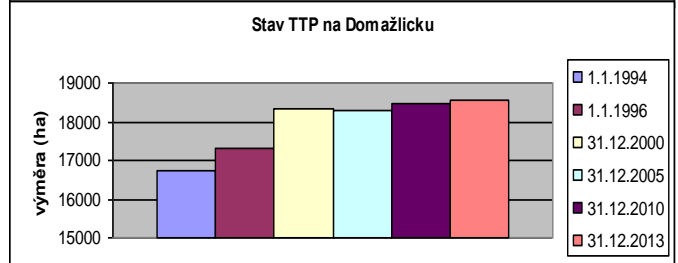
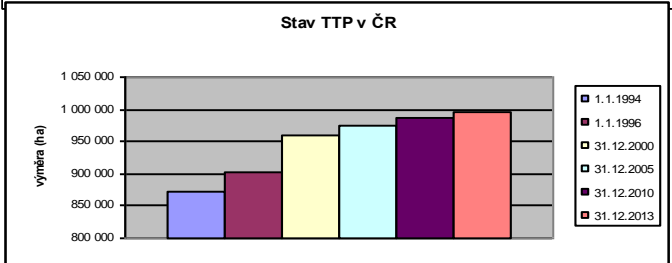
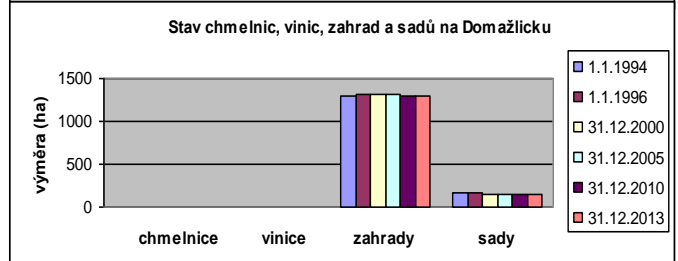
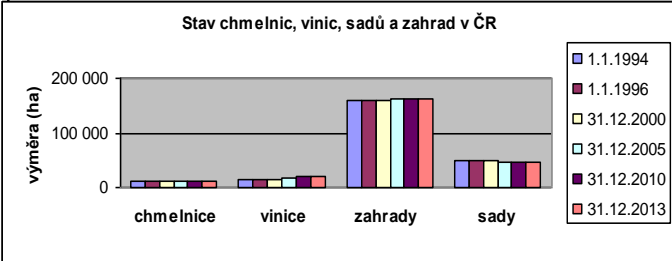
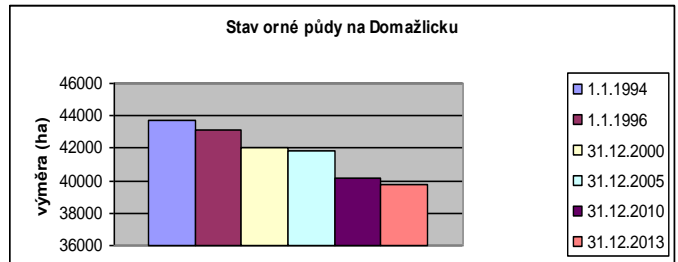
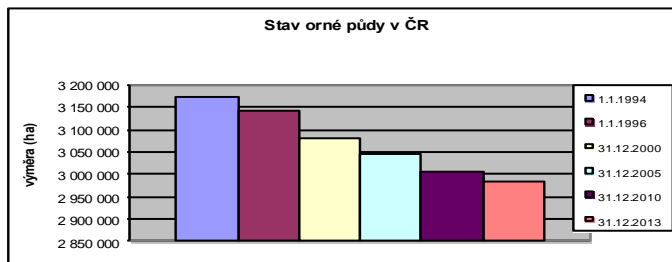
Tab. 0.5: Zastoupení jednotlivých půdních typů na okrese Domažlice , (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol, 1971)

mělké půdy (do 30 cm)	3603	5,72%
střední půdy (30 - 60 cm)	7691	12,20%
hluboké půdy (60 - 120 cm)	9389	14,90%
velmi hluboké půdy (nad 120 cm)	42335	67,18%

Tab. 0.6: Hloubka půdy na okrese Domažlice , (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol, 1971)

5.6 Vývoj jednotlivých kultur na půdě v okrese Domažlice

V následujících grafech je přehledně znázorněn vývoj jednotlivých kultur na půdním fondu České republiky ve srovnání s vývojem na okrese Domažlice od roku 1994 dodnes. Zajímavý je zejména vývoj u trvalých travních porostů, kdy v okrese došlo dříve k nárůstu ploch TTP, nyní se však trend vyrovnal, u vodních ploch došlo dokonce ke snížení výměry, avšak dnes se již trend opět vyrovnává. 2. zvláštností je potom vývoj u lesních ploch, kdy v okrese oproti celostátnímu vývoji plocha lesních porostů doznala mírného snížení a ke stejnému jevu došlo u zastavěných ploch. V ostatních případech se vývoj v okrese nevymyká celostátnímu vývoji (Český úřad zeměměřičský a katastrální).

5.7 Vývoj v oblasti nakládání s půdním fondem na Domažlicku

5.7.1 Historie

Zhruba od 11. století do 1. třetiny 13. století probíhala v Čechách tzv. vnitřní kolonizace. Hlavní rozšíření probíhalo zhruba do nadmořské výšky 400 m. Kolonisté byli převážně Češi. V 2. třetině 13. století za vlády Přemysla Otakara II. a hlavně pak jeho následovníka, Karla IV, který usiloval i o kolonizaci pohraničních oblastí. Tak nastala 2. vlna kolonizace, zvaná též německá, kdy byly panovníkem, kláštery a později i šlechtou zvaní kolonisté z Německa, ale i Nizozemska a Belgie. Zatímco při vnitřní kolonizaci byly nájemci nesvobodní a hospodařili na nesvobodné půdě a nájem byl kdykoliv vypověditelná, tzv. vnější kolonisté byly osobně svobodní, hospodařili sice na nesvobodné půdě, ale nájem byl uzavírán písemně a byl dědičný a nevypověditelný. Již v této době byl tedy položen počátek tzv. Sudet (Burian, 2001; Kajliková, 2010).

Roku 1775 tehdejší panovnice Marie Terezie vydává patent, kterým omezuje výši robotních povinností, v letech 1775 – 1787 dochází k rozsáhlým pozemkovým úpravám, tzv. Raabatizaci, kdy byla mezi poddané rozparcelována půda jezuitská, církevní, půda korunních statků a půda královských měst. Přídělci se stávají dědičnými nájemci. Roku 1848 na základě Císařského patentu byla zrušena roboty i poddanství a nájemci se stávají de jure dědičnými vlastníky pozemků (Burian, 2001).

5.7.2 Vznik ČS státu a následující změny

K dalším změnám dochází po vzniku ČSR v roce 1918. Mezi lety 1919 – 1935 proběhla první ČS. pozemková reforma. Řídila se tehdejšími zákony č. 38/1919, o obstarání velkostatků, 215/1919, o zabrání velkého majetku pozemkového (záborový zákon), 330/1919, o Pozemkovém úřadě, 81/1920, o přidělu zabrané půdy a úpravě právních poměrů k ní (přídělový zákon) a 329/1920, o převzetí a náhradě za zabraný majetek pozemkový (náhradový zákon). Princip spočíval v prohlášení za neplatné zcizení, zastavení nebo rozdělení všech velkostatků zapsaných v zemských deskách, záboru pozemků nad 150 ha výměry zemědělské půdy a 250 ha veškeré půdy vyjma pozemků zemských, okresních, obecních, vytvoření Pozemkového úřadu jako instituce pro provádění pozemkové reformy, a dále přidělu zabrané půdy jednotlivým přídělcům tak, aby pro příjemce a jeho rodinu tvořil soběstačný zemědělský celek o výměře 6 – 10 ha (případně až 15 ha podle kvality půdy) a vyplacení náhrady státem za zabrané pozemky podle cen z roku 1913. Záměr se podařilo

realizovat na asi 44 % výměry půdy, v roce 1935 byly další práce pozastaveny z důvodu nedostatku kvalifikovaných zájemců o příděl (PF UK – Vakobobri.cz).

5.7.3 Vývoj po II. světové válce

Druhá ČS. pozemková reforma proběhla v období bezprostředně po konci 2. sv. války a trvala do konce 50. let. Měla 3 etapy, které se lišily v cílech a příčinách mocenských zásahů.

První etapa byla realizována podle dekretů č. 5/1945, 12/1945, 28/1945, 90/1947 a 108/1945 a podstatou byla konfiskace a rozdělení majetku Němců, Maďarů, kolaborantů a zrádců. Druhou etapu upravoval zákon č. 142/1947 a 44/1948 a řešila otázku revize první pozemkové reformy. Třetí etapu upravoval zákon č. 46/1948 o nové pozemkové reformě, který říkal, že maximálně může každá jednotlivá osoba mít ve vlastnictví 50 ha zemědělské půdy, na které ovšem musel sám hospodařit, jinak půda podléhala záboru. Stát měl i nadále půdu vykupovat a výše náhrady měla být dodatečně stanovena. To se však již nestalo a po roce 1948 se začaly formovat změny v celé společnosti a tím i změny v zemědělské a pozemkové politice státu (PF UK – Vakobobri.cz).

Lze tedy říci, že v okrese Domažlice, tak jako v jiných příhraničních okresech, vedle sebe žili Češi i Němci po dlouhá staletí, od 13. století, kdy došlo fakticky ke vzniku Sudet, až do 40. let 20. století. Zemědělství bylo tvořeno drobnými hospodářstvími, převážně nesvobodných občanů na nesvobodné půdě, a panskými a korunními velkostatků. Postupem času došlo k přechodu užívání, a poté i vlastnictví na jednotlivé obyvatele a ke zrušení poddanství. V Domažlickém okrese byly velkostatků v Blížejově, Hlohové, Horní Kamenici, Hostouni, Nové Vsi, Chocomyšli, Chotiměři, Květkovicích, Nových Dvorech, Koutě na Šumavě, Nahošicích, Přívozci, Srbicích, Únějovicích, Zahořanech, atd (bližší informace dostupné z: <http://www.klub-augusta-sedlacka.cz/Seznam%20pansk%FDch%20s%EDdel.doc>) (Klub Augusta Sedláčka, archivní historické materiály).

Velký zlom nastal po roce 1918, kdy došlo k omezení velkostatků a posílení drobných hospodářství a vzniku tzv. zbytkových statků.

Další zlom nastal po roce 1945. Došlo k vysídlení Němců, Maďarů, kolaborantů a zrádců (převážně z pohraničí), majetek jim byl zabaven, a následně došlo k dosídlení Čechy. Nicméně způsobilo to různé problémy, a tyto problémy mnohdy přetrvávají dodnes. Zároveň po roce 1948 postupně vzniklo pásmo území při státní hranici, kam byl běžným obyvatelům

státu zakázán vstup a došlo také k zániku mnoha obcí, samot a dalších objektů, ať již z důvodu nedostatku obyvatel na osídlení, blízkosti státní hranice, či jiných důvodů. Jen v Domažlickém okrese se to dotklo více než 100 obcí (údaje dostupné z: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?menu=11&okr=3401>), některé byly zničeny zcela, některé částečně, některé byly později obnoveny. Procházka (2007) ve své knize uvádí 50 obcí, převážně v pohraničí, někdy až téměř u hranic.

Obr. 0.1: Hřbitov a zbytky kostela zaniklé obce Pleš, obnoveny po roce 1989. Foto Jan Hocek, dostupné z: http://cestovani.idnes.cz/foto.aspx?foto1=TOM330e66_C_les_5.jpg

Na okrese začaly, tak jako jinde, vznikat Jednotná zemědělská družstva (JZD) a další organizace socialistického hospodářství, jako Státní statky, ÚKZUZ a další, které obdělávaly naprostou většinu zemědělské půdy a soukromý sektor zůstal jen velmi málo zastoupen. Nakonec vzniklo v okrese 47 JZD, 4 Státní statky, 1 Semenářský státní statek Horšovský Týn, Školní statek Zemědělské školy Horšov, Plemenářská stanice Kout na Šumavě a ÚKZUZ Staňkov. Postupem času, hlavně během 70. a 80. let 20. století došlo ke slučování některých organizací (Expediční skupina pro průzkum půd Praha – Suchdol 1971).

5.7.4 Situace po roce 1989

Po roce 1989 došlo k významným společenským i politickým změnám. Došlo k rozpadu socialistického sektoru, zániku hraničního pásma a otevření rozsáhlého území při státní hranici pro veřejnost.

Obr. 0.2: Příslušníci PS symbolicky likvidují jednu z překážek pohraničního opevnění v roce 1990 v oblasti Čerchova. Foto dostupné z < <http://www.vojensko.cz/cerchov-r-1990?image=59> >

Došlo také k rozpadu socialistické organizace zemědělství. Některé organizace skončily svoji činnost, některé se transformovaly v zemědělská družstva a později některé z nich v a.s. nebo s.r.o. Zároveň díky restitučním zákonům začaly hospodařit na zemědělské půdě soukromí zemědělci. Postupem času dochází k dalšímu slučování zemědělských podniků, rozvoji soukromého sektoru a vstupu dalších subjektů do sektoru zemědělství (mimo jiné občané jiných států).

Obr. 0.3: Orientační mapa rozvoje obce Koloveč, **červeně** původní území obce z roku 1935, **růžově** zástavba z let 1936 – 1990, **hnědě** zástavba z let 1991 – 2013, **žlutě areál školy**, černě areál místního zemědělského podniku, **fialově** areál místního pohřebiště, **šedomodře** zahrady vzniklé v letech 1945 – 1990, **modře** území pro plánovanou zástavbu dle územního plánu, **zeleně** území zastavěná stavbami pro hromadné bydlení v letech 1950 – 1990. Autor Jan Hovorka s využitím podkladů maps.google.cz

rok	počet domů
1654	56
1729	68
1770	70
1773	75
1783	80
1790	90
1800	109
1806	113
1820	116
1830	121
1840	130
1850	150
1860	152
1869	166
1900	220
1920	248
1935	303
1950	318
2000	350
2008	360

Tab. 0.7: Vývoj počtu domů v Kolovči od roku 1654 do současnosti. Autor Jan Hovorka s využitím Šindelář (1936), údajů z archivních materiálů Úřadu městyse Koloveč a údajů Českého statistického úřadu.

rok	počet obyvatel
1654	350
1770	500
1843	975
1850	1000
1890	1337
1900	1329
1920	1334
1930	1318
1935	1410
1950	1107
2000	920
2004	984
2010	987
2013	986

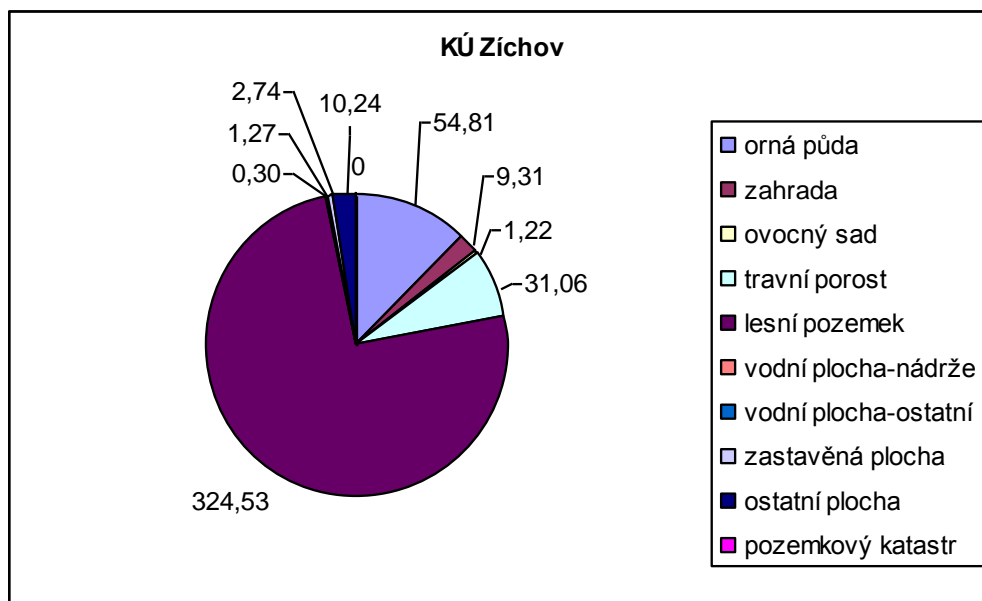
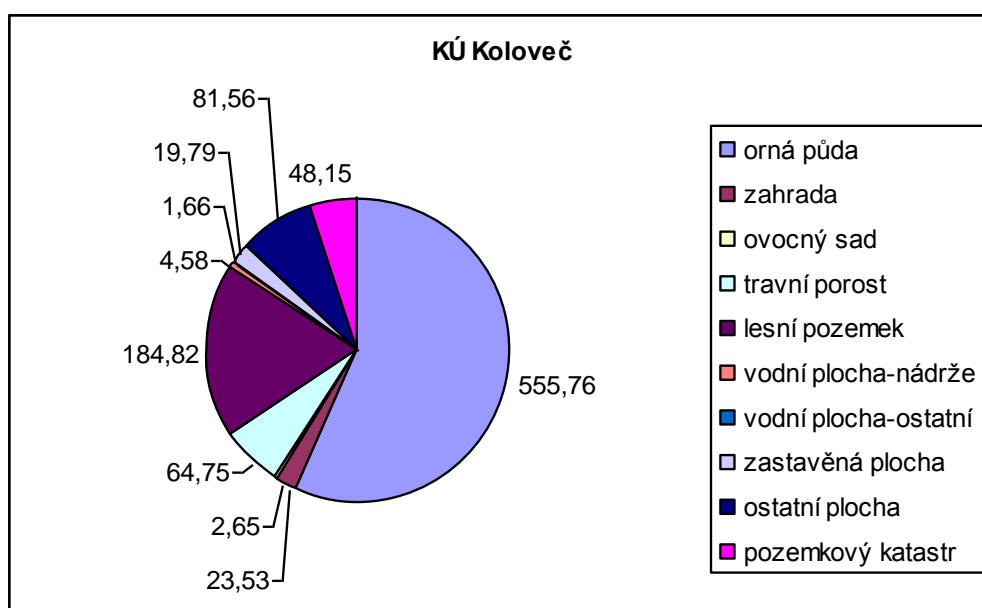
Tab. 0.8: Vývoj počtu obyvatel v Kolovči od roku 1654 do současnosti. Autor Jan Hovorka s využitím Šindelář (1936), údajů z archivních materiálů Úřadu městyse Koloveč a údajů Českého statistického úřadu.

	zemědělská půda (ha na obyvatele)	orná půda (ha na obyvatele)
1936	0,47	0,36

1950	0,57	0,43
1960	0,48	0,35
1970	0,45	0,33
1980	0,43	0,32
1990	0,41	0,31
1995	0,41	0,30
2000	0,42	0,30
2005	0,42	0,30
2010	0,40	0,29
2013	0,40	0,28

Tab. 0.9: Půda na jednoho obyvatele ČR. Autor Jan Hovorka s využitím dat ČÚZK

Graf 0.1 a Graf 0.2: Zastoupení jednotlivých kultur v celkovém půdním fondu katastru Koloveč a Zíchov

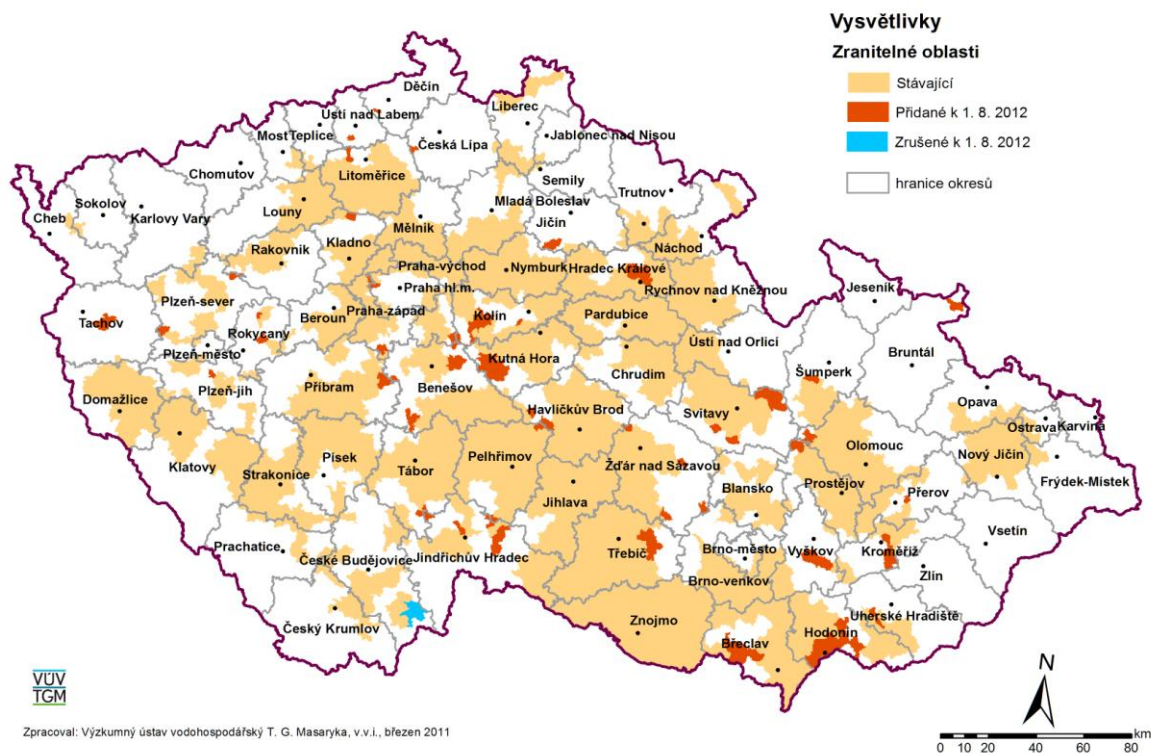
5.8 Rozdělení okresu Domažlice do produkčních oblastí, zranitelných oblastí, LFA oblastí a oblastí NATURA 2000

5.8.1 Zranitelné oblasti

Zranitelné oblasti a akční program jsou obvykle vyhlášeny na čtyři roky. Po uplynutí tohoto období je provedena revize a nové vymezení zranitelných oblastí a sestaven nový akční program, v závislosti na vyhodnocení monitoringu vod a účinnosti akčního programu.

První vymezení zranitelných oblastí bylo vyhlášeno nařízením vlády č. 103/2003 Sb., s účinností od 11.04.2003. První revize vymezení zranitelných oblastí byla uplatněna novelou nařízení vlády č. 103/2003 Sb., a to nařízením vlády č. 219/2007 Sb., s účinností od 01.09.2007. Druhá revize zranitelných oblastí (připravená pracovníky VÚV TGM, v.v.i. v roce 2011) je uplatněna novým Nařízením vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programem, s účinností od 01.08.2012. Seznam katastrálních území, které jsou zařazené do zranitelných oblastí lze najít také na <http://www.nitrat.cz/images/stories/documents/NS%20-%20nove%20narizeni%20vlady%20c.%20262-2012%20%20pril.%201%20-%20seznam%20vsech%20k.u..pdf>.

Nové vymezení zranitelných oblastí s účinností od 1. 8. 2012

Z mapy je vidět, že naprostá většina území Domažlického okresu spadá do zranitelných oblastí. Dostupné z: <<http://www.nitrat.cz/nove-zranitelne-oblasti-od-2012.html>>

5.8.2 LFA (méně příznivé) oblasti

- **horská oblast typu H^A** - obce nebo k. ú. s nadmořskou výškou nad 600 m n. m. nebo s výškou 500 až 600 m n. m. a zároveň se svažítostí vyšší než 15 % na 50 % území této obce nebo k. ú.,

– **horská oblast typu H^B** - obce nebo k. ú. nesplňující kritéria pro oblast typu H^A, které však byly za účelem zachování celistvosti horské oblasti do této oblasti zařazeny,

– **ostatní méně příznivá oblast typu O^A** - obce nebo k. ú. s výnosností zemědělské půdy nižší než 34 bodů, které se nacházejí na území kraje, který v průměru splňuje demografická kritéria – hustota obyvatel nižší než 75 obyvatel/km² a podíl pracujících v zemědělství na celkovém počtu práceschopného obyvatelstva vyšší než 8 %,

- **ostatní méně příznivá oblast typu O^B** - obce s výnosností zemědělské půdy 34 až 38 bodů, které se nacházejí na území kraje, který v průměru splňuje demografická kritéria – hustota obyvatel nižší než 75 obyvatel/km² a podíl pracujících v zemědělství na celkovém počtu práceschopného obyvatelstva vyšší než 8 %. Tyto obce nebo k. ú. byly zařazeny do ostatní méně příznivé oblasti za účelem zachování celistvosti této oblasti,

- **specifická oblast typu S** - obce a k. ú. s výnosností zemědělské půdy nižší než 34 bodů nebo s výnosností 34 až 38 bodů a zároveň se sklonitostí vyšší než 7o na 50 % zemědělské půdy obce nebo k. ú. nebo zatravněním vyšším nebo rovno 50 % zemědělské půdy obce nebo k. ú. (v rámci takto vymezených území byla do specifických LFA zařazena pouze ta katastrální území, která mají po provedené aproximaci výpočtu výnosnosti půdy na základě reálného zatravnění výnosnost nižší nebo rovno 34 bodů) – tyto obce nebo k. ú. nenáleží do kraje, který v průměru splňuje demografická kritéria pro ostatní méně příznivou oblast.

(Ministerstvo zemědělství, 2011)

Z celkového počtu 85 obcí v Domažlickém okresu je zařazeno do oblasti LFA H^A 12 obcí, do oblasti LFA H^B 2 obce, do oblasti LFA O^A 51 obcí a do oblasti LFA O^B je zařazeno 9 obcí, tedy dohromady 74 obcí je zařazeno do některého typu oblasti LFA.

Z celkového počtu 213 katastrálních území je do oblasti typu LFA H^A zařazeno 45 katastrálních území, do oblasti LFA H^B 4 katastrální území, do oblasti LFA O^A 116 katastrálních území a do oblasti LFA O^B 28 katastrálních území. Oblasti typu LFA S se

v Domažlickém okrese nevyskytují a v celém Plzeňském kraji jsou jen ojediněle (cca 4 katastrální území) (Ministerstvo zemědělství, 2007).

5.8.3 Oblasti Natura 2000

Směrnice Rady EU 92/43/EC, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a směrnice Rady EU 2009/147/EC, o ochraně volně žijících ptáků a navazující předpisy ČR dále definují oblasti Natura 2000. Jde o soustavu chráněných území, které vytvářejí podle jednotných principů všechny státy. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast. Celková výměra oblastí Natura 2000 je v Plzeňském kraji 77 860 ha.

Tyto oblasti se dělí na 2 typy. Jednak to jsou tzv. Ptačí oblasti, které v ČR byly vyhlášeny nařízeními vlády v letech 2004 – 2009 a dále jsou to tzv. Evropsky významné lokality, uvedené v tzv. národním seznamu, jež byl poprvé schválen a publikován v roce 2005 Nařízením vlády 132/2005 Sb. Po několika novelizacích je současná podoba uvedena v Nařízení vlády 318/2013 Sb. o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit.

Do Plzeňského kraje zasahují 2 ptačí lokality ze sousedních krajů. Šumava a Křivoklátsko. Celkem se rozprostírají na ploše 50 941 ha. Nicméně tyto oblasti zasahují do okresů Klatovy a Plzeň – sever a v okrese Domažlice se žádné území zařazené do ptačí oblasti nenachází.

Evropsky významných lokalit se v Plzeňském kraji nachází podstatně více, celkem 61, některé zasahují i do sousedních krajů. Přímo v okrese Domažlice se nachází 7 těchto lokalit, z toho jedna jen okrajově ze sousedního okresu Tachov (Kateřinský a Nivní potok CZ 0323151). Jsou to lokality Čerchovský les (CZ 0320180) o výměře 2 300 ha, Haltravský hřeben (CZ.0320030) o výměře 965,4 ha, Niva Nemanického potoka (CZ 0324026) o výměře 680,9 ha, Pocinovice (CZ 0323160) o výměře 0,5 ha, Radbuza (CZ 0323165) o výměře 13 ha a Radbuza – Nový Dvůr – Pila (CZ 0323166) o výměře 11,2 ha. Tyto oblasti tedy v Domažlickém okrese zaujímají přibližně 3 400 ha (Nařízení vlády 318/2013 Sb. o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, dostupné z [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktuality_natura/\\$FILE/ODOIMZ-Sbirka_121_NV_318B_2013-20131030.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktuality_natura/$FILE/ODOIMZ-Sbirka_121_NV_318B_2013-20131030.pdf))

5.9 Struktura krajiny v území katastru Koloveč a nejbližšího okolí

Městys Koloveč se nachází v jihozápadních Čechách, v Plzeňském kraji a okresu Domažlice. Území městyse je tvořeno místními částmi Koloveč a Zíchov, jež tvoří i samostatná katastrální území. Celkový počet obyvatel v obou částech je dle posledního sčítání lidu 974. Průměrná nadmořská výška je 425 m. n. m. Výměra katastrálního území Koloveč je 987,24 ha, je zde 508 evidovaných staveb, 689 Listů vlastnictví a 911 spoluvlastníků. Katastrální území Zíchov má výměru 435,47 ha, je zde 48 evidovaných staveb, 110 Listů vlastnictví a 380 spoluvlastníků (ČÚZK).

KÚ Koloveč - Katastrální mapa (současná forma, dosavadní vývoj obnovy, dokončení digitalizace)

Druh mapy	Právní moc	Měřítko	Platná od	Platná do	Poznámka
DKM-KPÚ	21.9.2012	0,736111	27.09.2012 ⁹⁾		
ZMVM		1,430556	1.11.1981		29892,43
THM-V		1,430556	1.4.1961		22373,43
S-SK GS		2,041667	1838	1.11.1981	28.02.1824 1:2880,

Plánovaný termín dokončení digitalizace katastrální mapy v katastrálním území je 12/2014.

Tab. 0.10: Platnost jednotlivých katastrálních map v KÚ Koloveč. Český úřad zeměměřičský a katastrální 2014, dostupné z:

http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEBCUZK_ID:668575

KÚ Zíchov - Katastrální mapa (současná forma, dosavadní vývoj obnovy, dokončení digitalizace)

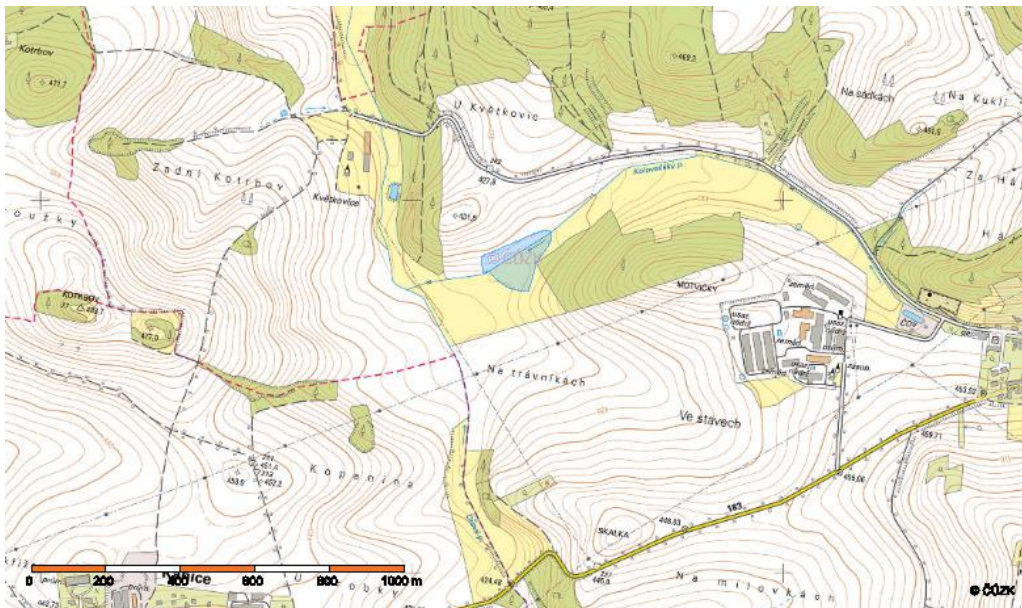
Druh mapy	Právní moc	Měřítko	Platná od	Platná do	Poznámka
DKM		0,736111	15.8.2007		
ZMVM		1,430556	1.5.1988	15.8.2007	
S-SK GS			1837	15.8.2007	28.02.1824 1:2880,

Digitalizace katastrální mapy je dokončena.

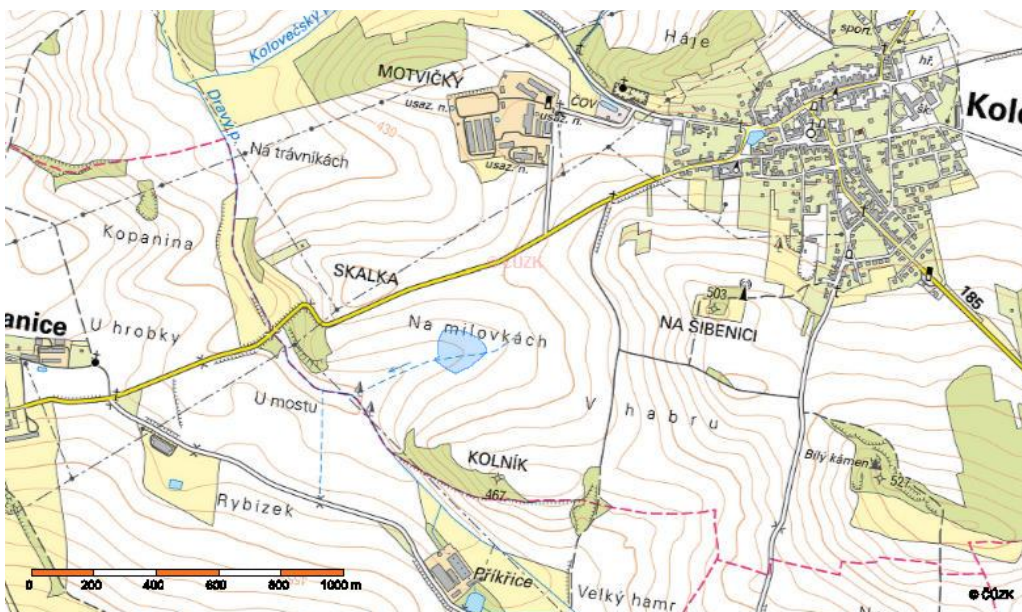
Tab. 0.11: Platnost jednotlivých katastrálních map v KÚ Zíchov. Český úřad zeměměřičský a katastrální 2014, dostupné z:

http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEBCUZK_ID:668583

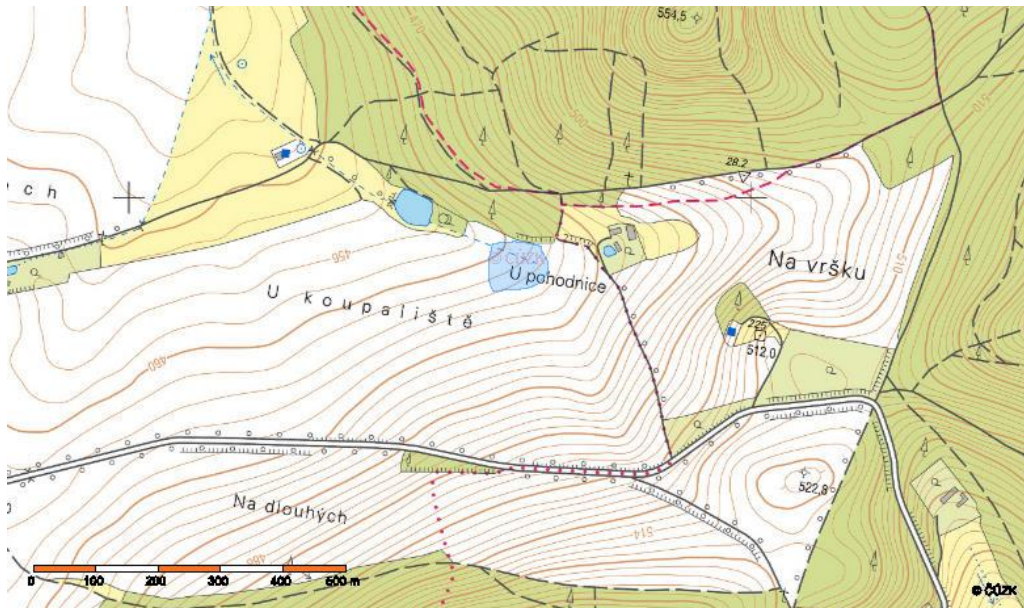

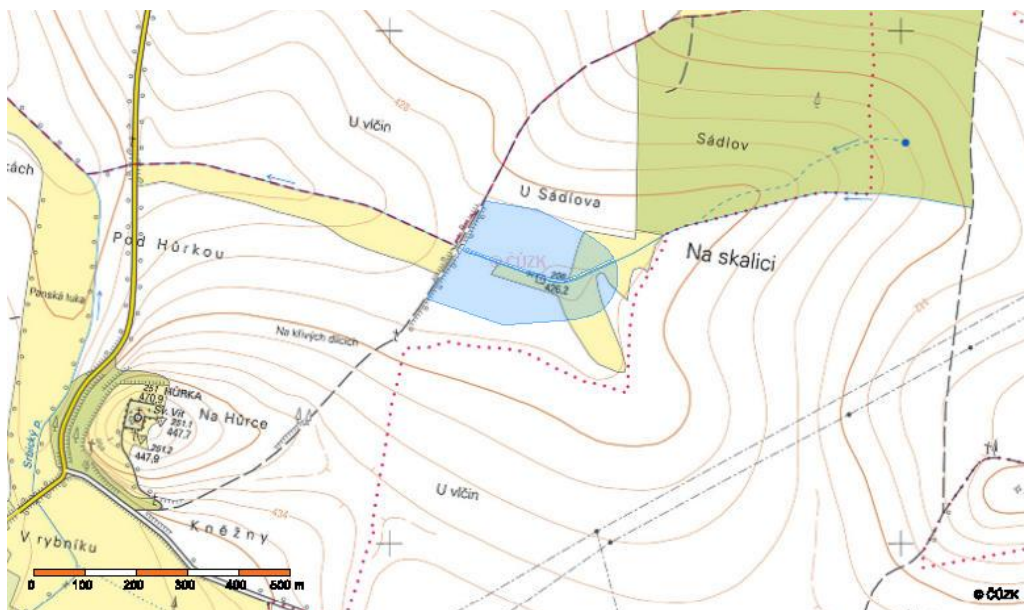
Obr. 0.4: KÚ Koloveč - Lokalizace rybníku „Pod Motvičkama“, autor Jan Hovorka s použitím mapové aplikace Marushka, Dostupné z: <http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=668575&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka>

Obr. 0.6: KÚ Koloveč - Lokalizace rybníku „Na Milovkách“, autor Jan Hovorka s použitím mapové aplikace Marushka, dostupné z: <http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=668575&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka>

Obr. 0.7: KÚ Koloveč-Lokalizace rybníku „Pod Eisenhamrem“, autor Jan Hovorka s použitím mapové aplikace **Marushka**, dostupné z: <http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=668575&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka>

Obr. 0.8: KÚ Srbice u Kolovče-Lokalizace Sádlovského rybníku, autor Jan Hovorka s použitím mapové aplikace **Marushka**, dostupné z: <http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=668575&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka>

6 Závěr

Bakalářská práce mapuje a hodnotí vývoj krajiny, struktury krajiny a využívání krajiny pro lidské potřeby. Ze známých faktů je jednoznačně vidět, že během doby dochází v krajině okresu Domažlice, i jinde, k vývoji.

V oblasti došlo v minulosti k významným změnám v osídlení krajiny, což mělo za následek změny ve využití krajiny. Nejvýznamnějším mezníkem byly pravděpodobně 40. a 50. léta 20. století, kdy došlo k vysídlení významné části tradičních místních obyvatel a následně k částečnému osídlení jinými obyvateli. Došlo také ke vzniku pásma při státní hranici, kde byl v podstatě vývoj zastaven.

V krajině tak došlo k zániku mnoha lidských sídel, zalesnění pozemků zejména v příhraničních oblastech, ale i málo úrodných zemědělských pozemků v dalších částech okresu. V celém státě došlo k potlačení vlastnických vztahů k půdě, která se stala výrobním prostředkem socialistické výroby. Došlo k výraznému zvětšení jednotlivých užitelských bloků, zániku mnoha cest a dalších krajinných prvků, jako jsou meze, remízky, protierozní pásy atd.

Dnes již společnost pocítuje problémy, které tento proces přinesl. Dřívější výhody pomíjejí, a do popředí se dostávají významné problémy. S rozvojem soukromého sektoru nastal problém v přístupu k pozemkům, což je v některých případech minimalizováno systémem náhradních pozemků. Zvětšují se problémy s větrnou i vodní erozí zemědělských ploch, snižuje se hladina podzemní vody, snižuje se půdní úrodnost a mnoho jiných. Částečným viníkem je i minulost, kdy došlo k potlačení vztahu člověka k půdě, naprostá většina vlastníků půdy vlastní jen malou výměru a nehospodaří na ní, ale půda je propachtována.

Dalším faktorem je zábor zemědělského půdního fondu pro novou výstavbu, jak pro bydlení, tak pro průmyslové účely. K tomu dochází zejména v okolí větších měst a v blízkosti důležitých dopravních tras.

Vývoj v krajině lze charakterizovat tak, že v posledních desetiletích trvale klesá výměra orné půdy a trvalých kultur, mírně stoupá výměra trvalých travních porostů, lesních a vodních ploch a výrazně stoupá výměra zastavěných a ostatních ploch jak v rámci okresu Domažlice, tak v rámci celé ČR. Od roku 1990 se také mírně snižuje výměra užitelských bloků v některých oblastech.

Práce má tedy upozornit na obrovský význam půdy, která je základním, a limitujícím faktorem pro člověka. Je nenahraditelná, neustále jí ubývá a pro člověka je nepostradatelná, ať již z hlediska produkčních funkcí, tak i (v dnešní době stále významnějších) funkcí mimoprodukčních. Člověk by se tedy měl o půdu starat, využívat ji dlouhodobě udržitelným způsobem, a udržovat ji v co nejlepším stavu pro sebe i pro další generace. Tuto myšlenku vyslovuje i citát známého českého spisovatele:

*Kdo seje les, kdo zakládá sad,
zřídka se dočká sám ovoce a užitku,
ale jak bídný by byl svět,
kdyby proto již nikdo sady zakládat a lesy sít nechtěl.*

Karel Havlíček Borovský (1821 – 1856)

stav ke dni	orná půda	chmelnice	vínice	zahrady	ovocné sady	trvalé travní porosty	zem. Půda	lesní pozemky	vodní plochy	zastavěné plochy	ostatní plochy	nezemědělská půda	celkem
1.4.1966	3 351 570	9 427	7 984	146 960	48 092	950 100	4 514 133	2 599 628					
1.4.1971	3 320 179	8 991	9 725	147 354	54 101	929 413	4 469 763	2 608 445					
1.1.1976	3 316 341	10 162	12 409	148 785	54 428	901 387	4 443 512	2 612 461					
1.1.1981	3 293 392	10 612	15 008	150 969	53 539	850 802	4 374 322	2 623 807					
1.1.1986	3 268 974	11 213	16 226	155 284	52 663	823 087	4 327 447	2 626 059					
1.1.1991	3 219 030	11 315	15 821	157 747	51 079	832 495	4 287 487	2 629 483					
1.1.1993	3 175 204	11 422	15 691	158 015	50 409	872 269	4 283 010	2 629 075	158 106	127 409	688 817	3 603 407	7 886 417
1.1.1994	3 173 406	11 415	15 678	158 203	50 390	873 050	4 282 142	2 628 628	158 286	128 136	689 241	3 604 291	7 886 433
1.1.1995	3 158 165	11 439	15 671	158 443	50 282	886 954	4 280 954	2 629 502	158 628	128 912	688 655	3 605 697	7 886 651
1.1.1996	3 142 642	11 427	15 633	158 697	50 091	901 333	4 279 823	2 630 129	159 111	129 293	688 265	3 606 798	7 886 621
31.12.2000	3 082 383	11 232	15 574	160 609	49 008	961 070	4 279 876	2 637 289	159 349	130 522	679 489	3 606 649	7 886 525
31.12.2005	3 047 249	10 967	18 670	161 811	46 994	973 789	4 259 480	2 647 416	160 939	130 078	688 800	3 627 233	7 886 713
31.12.2010	3 008 090	10 552	19 434	163 010	46 556	985 859	4 233 501	2 657 376	163 144	131 366	701 151	3 653 037	7 886 538
31.12.2013	2 985 792	10 312	19 652	163 476	46 172	994 461	4 219 867	2 663 731	164 377	132 090	706 642	3 666 840	7 886 707

Tab. 0.12: Výměra půdy v ČR

7 Seznam literatury

7.1 Seznam literárních zdrojů

BRŮNA V, KŘOVÁKOVÁ K., 2005. Staré mapy jako cenný zdroj informací o stavu a vývoji krajiny. ZAHRADA – PARK – KRAJINA. Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu. Praha. 4

BUMBA J., 2007. České katastry od 11. do 21. století. Grada. Praha. 192 s. ISBN 978-80-247-2318

BURIAN Z., 2001. Almanach pozemkových úprav 1991 – 2001. ČMKPÚ. 234 s.

CEHLÁRIKOVÁ P a kol. 2007. Praktický rádce pro hospodaření v krajině Českého lesa. DAPHNE ČR – Institut aplikované ekologie. České Budějovice

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ, 1994 – 2006. Statistická ročenka půdního fondu ČR. Katastrální úřad v Pardubicích. Pardubice. 3/1994, ISBN 80-901212-5-X, 3/1995, ISBN 80-901212-6-8, 3/1996, ISBN 80-901212-8-4, 3/1997, ISBN 80-901212-9-2, 3/1998, ISBN 80-902321-1-6, 3/1999, ISBN 80-902321-2-4, 3/2000, ISBN 80-902321-3-2, 3/2001, ISBN 80-902321-4-0, 3/2002, ISBN 80-902321-5-9, 3/2006, ISBN 80-86918-02-5

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ, 2011 – 2014. Souhrnné přehledy o půdním fondu z údajů katastru nemovitostí České republiky (2010, 2013). Český úřad zeměměřičský a katastrální. Praha. ISBN 978-80-86918-62-4, ISBN 978-80-86918-69-3

DEMEK J., 1974. Systémová teorie a studium krajiny. GgÚ ČSAV. Brno. 198 s.

FORMAN R. T. T., GORDON M., 1993. Krajinná ekologie. Academia. Praha. 583 s. ISBN 80-200-0464-5

MICHAL J. a BENDA K., 2009. Katastr nemovitostí. Nakladatelství ČVUT. Praha. 264 s.

MIKLÓS L., IZAKOVIČOVÁ Z., 1997. Krajina jako geosystém. VEDA. Bratislava. 153 s. ISBN 80-224-0519-1

MIKŠOVSKÝ M., ZIMOVÁ R., 2006. Historické mapování českých zemí. In: TALICH Milan (ed): GEOS – 1st International Trade Fair of Geodesy, Cartography, Navigation and Geoinformatics: conference proceedings. Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický. Zdíby. 1 – 9. ISBN 80-858-8125-X

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR – NĚMEC J., PRAŽÁKOVÁ L., KUČERA J., ČERMÁK P., NOVÁK P., VAŠKŮ Z., KULICH K., JACKO K., KLOKOČNÍK V. KOZLOVSKÁ L., ZAJÍCOVÁ Š., 2009. Situační a výhledová zpráva Půda, listopad 2009. Ministerstvo zemědělství. Praha. 93 s. ISBN 80-7084-800-5

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2011. Metodika k provádění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských

oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě ve znění nařízení vlády č. 113/2008 Sb., nařízení vlády č. 83/2009 Sb. a nařízení vlády č. 480/2009 Sb. nařízení vlády č. 111/2010 Sb., nařízení vlády č. 369/2010 Sb. a nařízení vlády č. 372/2010 Sb. Ministerstvo zemědělství. Praha. ISBN 978–80–7084–954-5

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR – KOLEKTIV AUTORŮ, 2012. Situační a výhledová zpráva Půda, listopad 2012. Ministerstvo zemědělství. Praha. 102 s. ISBN 879-80-7434-088-8

Nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě Příl.1, dostupný z: <<http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/100055614.html>>

NĚMEČEK J., KALENDA M., MAŠÁT K., KOHEL J., URBAN J., 1971. KOMPLEXNÍ PRŮZKUM ZEMĚDĚLSKÝCH PŮD ČSSR – Průvodní zpráva okresu DOMAŽLICE. Česká akademie zemědělská. Praha. 107 s.

PALMIERI A. et. al., 2009: Land Cover and Land Use Diversity Indicators in LUCAS 2009 data.

PROCHÁZKA, Z. 2007. Putování po zaniklých místech Českého lesa – I. Domažlicko. Nakladatelství Českého lesa. Domažlice. 287 s. ISBN 978-80-86125-78-7

PROCHÁZKA, Z. 2010. Co odnesl čas 1 – Domažlicko, Chodsko a Kdyňsko na nejstarších fotografiích. Nakladatelství Českého lesa. Domažlice. 206 s. ISBN 978-80-87316-15-3

ŠINDELÁŘ J., 1936. Dějiny Kolovče a okolí. Plzeň

ÚŘAD MĚSTYSE KOLOVEČ, 2009. Koloveč – obrazy z dějin a současnosti městečka. Nakladatelství Českého lesa. Domažlice. 112 s.

7.2 Seznam zdrojů dostupných z internetu

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR. [cit. 2014-02-20]. Dostupný z:

<http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1804&akce=karta&id=1000101919> a
<http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1804&akce=karta&id=1000101814> a
<http://www.nature.cz/publik_syst2/files08/ptaci_oblasti_analyza1.pdf> a
<http://www.nature.cz/publik_syst2/files08/ptaci_oblasti_analyza1.pdf>

BERAN P. Zaniklé obce a objekty po roce 1945 – okres Domažlice. [cit. 2014-01/31]. Dostupný z: <<http://www.zanikleobce.cz/index.php?menu=11&okr=3401>>

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘIČSKÝ A KATASTRÁLNÍ. Účel katastru. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://cuzk.cz/Katastr-nemovitosti/O-katastru-nemovitosti/Ucel-katastru.aspx>

KAJLIKOVÁ Z., 2010. Vývoj Chebska ve středověku a chebská ministerialita. [cit. 2014-02-10]. Dostupný z: <<http://absolventi.gymcheb.cz/2010/zdkajli/kolonizacevceskyhzemich.html>>
<http://www.klub-augusta-sedlacka.cz/Seznam%20pansk%FDch%20s%EDdel.doc>

KAŇOK J., FOJTÍK M., 2001. VÝVOJ HRANIC ČESKÉHO Slezska převedené do mapy 1:200000. [cit. 2014-02-20]. Dostupný z: <http://gis.zcu.cz/kartografie/konference2001/sbornik/kanok-fojtik/1/Kanok-Fojtik_referat.htm>

KAŇOK J., FOJTÍK M., 2006. VÝVOJ GEOGRAFIE MORAVSKÉHO SLOVÁCKA. [cit. 2014-02-20]. Dostupný z: <<http://ilcik.cz/mapy/>>

KLUB AUGUSTA SEDLÁČKA. Seznam panských sídel – okres Domažlice. [cit. 2014-01-20]. Dostupný z: <<http://www.klub-augusta-sedlacka.cz/Seznam%20pansk%FDch%20s%EDdel.doc>>

LIPSKÝ Z., Úvod do studia krajiny a krajinné ekologie. [cit. 2014-02-20]. Dostupný z: <http://etext.czu.cz/php/skripta/kapitola.php?titul_key=64&idkapitola=144>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR – Centrální pozemkový úřad, 2013. Pozemkové úpravy a tvorba krajiny. [cit. 2013-02-12]. Dostupný z: <<http://eagri.cz/public/web/mze/poszemkove-urady/poszemkove-upravy/co-jsou-poszemkove-upravy/>>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR – Lpis. 2004. Co je Český LPIS?. [cit. 2012-02-24]. Dostupné z <<http://www.lpis.cz/cz/sum/index.html>>

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR [cit.2014-02-20]. Dostupný z: <[http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktuality_natura/\\$FILE/ODOIMZ-Sbirka_121_NV_318B_2013-20131030.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktuality_natura/$FILE/ODOIMZ-Sbirka_121_NV_318B_2013-20131030.pdf)> a <http://mzp.cz/cz/aktuality_natura>

PETROVIČ F., MUCHOVÁ Z., Ganges in the landscape due to land consolidations. [cit. 2014-02-20]. Dostupný z: <<http://agris.fao.org/infozdroje.czu.cz/agris-search/search.do?recordID=SK2010000247>>

PF UK – Vakobobri.cz. Pozemkové právo. [cit. 2014-01-20]. Dostupný z: <vakobobri.cz/e107_files/downloads/pozemkove_pravo.doc>

Plzeňský kraj, dostupné z: <<http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/plzensky-kraj>>

STÁTNÍ POZEMKOVÝ ÚŘAD. Priority pozemkových úprav v programovacím období 2014 – 2020. [cit. 2014-02-20]. Dostupný z: <spucr.cz/spucr/dokumenty/priority_pu_final_korekt_opr.doc>

ŠÍMA, 2009. Unifikace katastru pro území ČR. [CIT. 2014-02-20]. Dostupný z: <http://krovak.webpark.cz/katastr/hiskat_pk.htm>

ÚŘAD MĚSTYSE KOLOVEČ, 2010. Historie městyse, Současnost městyse, Znaky a symboly městyse. [cit. 2013-08-23]. Dostupný z: <<http://mestyskolovec.cz/cs/obec-soucasnost>, <http://mestyskolovec.cz/cs/mestyskolovec-historie>, <http://mestyskolovec.cz/cs/mestyskolovec-symboly>>

ÚSTAV APLIKOVANÉ EKOLOGIE, Brno. Ekologie ve vztahu ke krajině. [cit. 2014-01-30]. Dostupný z: <<http://www.uake.cz/frvs1269/kapitola1.html>>

8 Seznam příloh

Přílohy 0 – Součást práce

Graf 0.1 a Graf 0.2: Zastoupení jednotlivých kultur v celkovém půdním fondu katastru Koloveč a Zíchov

Tab. 0.1: Porovnání celkových potřeb financí na PÚ

Tab. 0.2: Přehled potřeb financí na PÚ v Plzeňském kraji na jednotlivé potřeby

Tab. 0.3: Meziokresní srovnání vybraných ukazatelů v Plzeňském kraji

Tab. 0.4: Vývoj obcí, katastrálních území a částí obcí v okrese Domažlice

Tab. 0.5: Zastoupení jednotlivých půdních typů na okrese Domažlice

Tab. 0.6: Hloubka půdy na okrese Domažlice

Tab. 0.7: Vývoj počtu domů v Kolovči od roku 1654 do současnosti

Tab. 0.8: Vývoj počtu obyvatel v Kolovči od roku 1654 do současnosti

Tab. 0.9: Půda na jednoho obyvatele ČR

Tab. 0.10: Platnost jednotlivých katastrálních map v KÚ Koloveč

Tab. 0.11: Platnost jednotlivých katastrálních map v KÚ Zíchov

Tab. 0.12: Výměra půdy v ČR

Obr. 0.1: Hřbitov a zbytky kostela zaniklé obce Pleš

Obr. 0.2: Příslušníci PS symbolicky likvidují jednu z překážek pohraničního opevnění

Obr. 0.3: Orientační mapa rozvoje obce Koloveč

Obr. 0.4: KÚ Koloveč - Lokalizace rybníku „Pod Motvičkama“

Obr. 0.6: KÚ Koloveč - Lokalizace rybníku „Na Milovkách“

Obr. 0.7: KÚ Koloveč-Lokalizace rybníku „Pod Eisenhamrem“

Obr. 0.8: KÚ Srbice u Kolovče-Lokalizace Sádlovského rybníku

Přílohy 1 – Mapy okresu Domažlice

Obr. 1.1: Administrativní rozdělení Plzeňského kraje

Obr. 1.2: Administrativní členění okresu Domažlice

Obr. 1.3: Letecký snímek obce Koloveč a místní části Zíchov z roku 2011

Obr. 1.4: Letecký snímek obce Koloveč a místní části Zíchov z roku 2008

Obr. 1.5: Letecký snímek obce Koloveč a místní části Zíchov z roku 1998

Obr. 1.6: Letecký snímek obce Koloveč a místní části Zíchov z roku 1958

Obr. 1.7: Katastrální mapa KÚ Koloveč a KÚ Zíchov po provedení KPÚ

Obr. 1.8: Snímek mapy Registru půdy LPIS, KÚ Koloveč a Zíchov

Obr. 1.2: Administrativní členění okresu Domažlice

Obr. 1.3: Letecký snímek obce Koloveč a místní části Zíchov z roku 2011

Obr. 1.4: Letecký snímek obce Koloveč a místní části Zíchov z roku 2008

Obr. 1.5: Letecký snímek obce Koloveč a místní části Zíchov z roku 1998

Obr. 1.6: Letecký snímek obce Koloveč a místní části Zíchov z roku 1958

Obr. 1.7: Katastrální mapa KÚ Koloveč a KÚ Zíchov po provedení KPÚ

Obr. 1.8: Snímek mapy Registru půdy LPIS, KÚ Koloveč a Zíchov

Obr. 1.9: Snímek mapy Registru půdy LPIS, KÚ Koloveč a KÚ Zíchov

Obr. 1.10: Hospodářská mapa lesních porostů v KÚ Koloveč a Zíchov

Obr. 1.11: Mapa ohroženosti půd vodní erozí

Obr. 1.12: Mapa ohroženosti půd větrnou erozí

Obr. 1.13: I. vojenské (josefské) mapování

Obr. 1.14: II. vojenské (Františkovo) mapování

Obr. 1.15: III. vojenské mapování

- Obr. 1.16: Müllerovo mapování
- Obr. 1.17: Mapa zastupitelského okresu Klatovy z roku 1907
- Obr. 1.18: Mapa hradů, zámků a tvrzí Domažlicka a Klatovska
- Obr. 1.19: Nákres mapy s místními názvy v katastru obce Koloveč, cca 1. čtvrtina 20. stol.
- Obr. 1.20 a 1.21: Plánek obce Koloveč z roku 1928
- Obr. 1.22: Záznam o přidělech pozemků jednotlivým obyvatelům
- Obr. 1.23: Zápis o původu jména Koloveč v kronice
- Obr. 1.24 a 1.25: Mapa Protektorátu Čechy a Morava z roku 1943 a výřez Domažlicka
- Obr. 1.26 a 1.27: Snímek mapy Katastru nemovitostí s podkladem ortofotomapy a snímek téhož území mapy Pozemkového katastru s podkladem ortofotomapy.
- Obr. 1.28: Územní plán sídelního útvaru Koloveč z 1. 11. 1997
- Obr. 1.29: Změna územního plánu SÚ Koloveč z 29. 8. 2002
- Obr. 1.30: Historická mapa Klatovského kraje, vydána v Praze roku 1832.
- Obr. 1.31: Mapa okresu Domažlice, znázorňující průběh pozemkových úprav
- Obr. 1.32: Mapa stabilního katastru okolí Kolovče
- Obr. 1.33: Mapa LPIS s vyznačením erozních ploch a LFA oblastí - okolí Kolovče
- Obr. 1.34: Mapa BPEJ v okolí obce Koloveč
- Obr. 1.35: Mapa demarkační linie
- Obr. 1.36: Mapa hranic Protektorátu Čechy a Morava
- Obr. 1.37: Mapa národností obyvatel ČSR v roce 1930
- Obr. 1.38: Chráněná území, přírodní parky, památné stromy a oblasti NATURA 2000
- Obr. 1.39: Mapa LFA oblastí v Plzeňském kraji

Přílohy 2 – Historické fotografie okolí obce Koloveč

- Obr. 2.2: Letecký snímek Kolovče od západu, rok 2007
- Obr. 2.1: Letecký snímek Kolovče od jihozápadu, rok 1935
- Obr. 2.3 a 2.4: Obecní rybník v Kolovči, tzv. Spodní rybník
- Obr. 2.5 a 2.6: Koloveč od jihozápadu
- Obr. 2.7 a 2.8: Koloveč od jihozápadu
- Obr. 2.9 a 2.10: Sokolovna v Kolovči
- Obr. 2.11 a 2.12: Pohled na Koloveč z vrchu Háje od severozápadu
- Obr. 2.13 a 2.14: Pohled od západu na horní část obce, tzv. Na Foukalce
- Obr. 2.15, 2.16 a 2.17: Cesta k místnímu koupališti
- Obr. 2.18 a 2.19: Pohled na Koloveč od jihozápadu
- Obr. 2.20 a 2.21: Pohled na lokalitu Pod Benzinou
- Obr. 2.22 a 2.23: Pohled na Koloveč od východu z úpatí vrchu Radlice
- Obr. 2.24 a 2.25: Pohled na Koloveč z vrcholu Radlice
- Obr. 2.26 a 2.27: Pohled na Koloveč z lokality Bílý kámen
- Obr. 2.28 a 2.29: Pohled na Koloveč z Bílého kamene
- Obr. 2.30 a 2.31: Koloveč - pohled ze současné Lidické ulice do ulice Dlouhé

Přílohy 3 – Fotografie okolí Kolovče ze současnosti

- Obr 3.1: KÚ Hlohovčice - lokalita Do Vrchovice
- Obr 3.2 a 3.3: KÚ Hlohovčice - lokalita V Jamách
- Obr 3.4 a 3.5: KÚ Hlohovčice - lokality V Jamách a Pod lesíky
- Obr 3.6: KÚ Hlohovčice - lokalita Lačnovy / Na Drahách
- Obr 3.7: KÚ Hlohovčice / KÚ Hlohová - Na Drahách
- Obr. 3.8: KÚ Srbice u Kolovče - lokalita Za Klítkou
- Obr 3.9: KÚ Černá u Staňkova - lokalita Škalice
- Obr 3.10: KÚ Staňkov – ves - lokalita Na Vrchu

- Obr 3.11: KÚ Hlohovčice / KÚ Močerady - cesta do Močerad
Obr. 3.12: KÚ Srbice u Kolovče - lokalita K Rohci
Obr. 3.13: KÚ Srbice u Kolovče – lokalita Amerika
Obr 3.14: KÚ Nové Dvory u Močerad - okraj vesnice, bývalý panský velkostatek
Obr 3.15: KÚ Nové Dvory u Močerad - cesta do vsi
Obr. 3.16: KÚ Hlohová - cesta do obce, topolová alej
Obr 3.17: KÚ Koloveč - přírodní areál Stará cihelna
Obr. 3.18 a 3.19: KÚ Koloveč - okolí obce
Obr. 3.20: KÚ Koloveč - pohled na vrch Žďár s rozhlednou Bolfánek
Obr. 3.21: KÚ Chudenice - pohled z rozhledny Bolfánek na Koloveč
Obr. 3.22: KÚ Chudenice - pohled z rozhledny Bolfánek na místní část Zíchov
Obr. 3.23: KÚ Chudenice - pohled z rozhledny Bolfánek na Městys Chudenice
Obr. 3.24, 3.25 a 3.26: KÚ Chudenice - zámek Lázeň
Obr. 3.27: KÚ Chudenice - Letecká mapa zámku Lázeň a přilehlého zámeckého lesoparku
Obr. 3.28: KÚ Chudenice - Kvapilovo jezírko
Obr. 3.29: KÚ Chudenice - kuchyňka u Kvapilova jezírka
Obr. 3.30 a 3.31: KÚ Chudenice - vstup do Americké zahrady
Obr. 3.32 a 3.33: KÚ Újezdec u Ptenína, okres Plzeň – jih
Obr. 3.34: KÚ Kanice - starý zámek
Obr. 3.35: KÚ Kanice - Náhrobní kaple a hrobka Panny Marie Bolestné
Obr. 3.36: KÚ Zíchov u Kolovče - bývalá tvrz
Obr. 3.37: Pomezí KÚ Zíchov, KÚ Kaničky, KÚ Strýčkovice a KÚ Chudenice - mapa se zvýrazněním oblasti k plánované výstavbě vodní nádrže
Obr. 3.38: KÚ Koloveč - pohled od jihu od Bílého kamene na novou výstavbu
Obr. 3.39: KÚ Koloveč - lokalita Bílý kámen
Obr. 3.40: KÚ Chocomyšl - pohled z Chocomyšlské hůrky na obec
Obr 3.41, 3.42, 3.43 a 3.44: KÚ Koloveč – bývalý vojenský areál na Bílém kameni
Obr. 3.45, 3.46 a 3.47: KÚ Koloveč – polní letiště na Bílém kameni
Obr. 3.48: KÚ Koloveč - bývalá Šindelářova cihelna
Obr. 3.49 a 3.50: KÚ Koloveč - bývalý polní remízek, poté přeměněn na obecní skládku
Obr. 3.51: KÚ Koloveč - svodidlo u silnice na Srbice
Obr. 3.52: KÚ Koloveč – topolová alej K Srbicím
Obr. 3.53, 3.54 a 3.55: KÚ Koloveč - vodárna v Kolovči, vršek s vodojemem
Obr. 3.56 a 3.57: KÚ Srbice u Kolovče - bývalý pískový lom
Obr. 3.58 a 3.59: KÚ Srbice u Kolovče a KÚ Těšovice u Kolovče – velkoškolka Hvězda
Obr. 3.60: KÚ Těšovice u Kolovče - lokalita za školou
Obr. 3.61, 3.62 a 3.63: KÚ Těšovice u Kolovče - lokalita Hájek
Obr. 3.64, 3.65, 3.66, 3.67 a 3.68: KÚ Srbice u Kolovče - kostel Svatého Víta na Hůrce
Obr. 3.69: KÚ Srbice - místo bývalého Sádlovského rybníka
Obr. 3.70: KÚ Srbice u Kolovče - lokalita U Romováku
Obr. 3.71, 3.72, 3.73 a 3.74: KÚ Srbice u Kolovče - horní rybník Na Kosách, výstavba dolejšího rybníka, Srbické koupaliště a tůňky
Obr. 3.75 a 3.76: KÚ Srbice u Kolovče - lokalita Kosy, KÚ Zíchov u Kolovče – lokalita u 1. obrázku
Obr. 3.77 a 3.78: KÚ Srbice u Kolovče, KÚ Těšovice U Kolovče – místní bývalé drůbežárny
Obr. 3.79, 3.80 a 3.81: KÚ Těšovice u Kolovče - bývalé zemědělské stavby
Obr. 3.82 a 3.83: KÚ Koloveč/KÚ Chocomyšl – lipová alej
Obr. 3.84: KÚ Hlohová - objekt bývalé radiostanice a rušičky radiového signálu
Obr. 3.85, 3.86 a 3.87: KÚ Koloveč - lokalita Květkovice

- Obr. 3.88: KÚ Koloveč - lokalita Květkovice
- Obr. 3.89 a 3.90: KÚ Lštnění nad Zubřninou - samota Kotrbov
- Obr. 3.91: KÚ Koloveč - lokalita Květkovice – místní koupaliště
- Obr. 3.92, 3.93 a 3.94: KÚ Kanice, KÚ Zíchov u Kolovče a KÚ Koloveč – bývalé lomy
- Obr. 3.95: KÚ Srbice u Kolovče - plynovod
- Obr. 3.96: KÚ Těšovice u Kolovče – lesní tůňky
- Obr. 3.97 a 3.98: KÚ Zíchov - bývalá „Hraběnka“
- Obr. 3.99: KÚ Strýčkovice - pozůstatky objektu P/VIII.b/71/B v lokalitě Na Borech
- Obr. 3.100: KÚ Všekary-objekt P/VIII.a/42/B úseku Staňkov - sever
- Obr. 3.101: KÚ Přetín - objekt P/VIII.b/74/B, součást úseku Staňkov - jih
- Obr. 3.102: KÚ Koloveč – jediná dochovaná studánka
- Obr. 3.103: KÚ Zíchov – pohled na území s plánovanou stavbou vodní nádrže
- Obr. 3.104: KÚ Chocomyšl – pohled na cestu k bývalému zámku
- Obr. 3.105: KÚ Kanice – lokalita Přikřice, velkokapacitní kravín
- Obr. 3.106: KÚ Zíchov - Pomníček k osvobození Kolovče a Zíchova americkou armádou

Přílohy 4 – Fotografie z Domažlicka

- Obr. 4.1: Pastýřova hruška
- Obr. 4.2: Letecký snímek obce Únějovice
- Obr. 4.3: Bývalé panské sídlo v obci Únějovice
- Obr. 4.4: Horská chata a rozhledna na vrchu Koráb
- Obr. 4.5: Zřícenina hradu Rýzmberek u Kdyně s vyhlídkovou věží
- Obr. 4.6: Zřícenina hradu Nový Herštejn u Němčic
- Obr. 4.7: Letecký snímek areálu bývalé Pohraniční stráže a Kurzovy věže na Čerchově
- Obr. 4.8: Kurzova věž na Čerchově, dnes slouží jako rozhledna
- Obr. 4.9: Poutní kaple a nová rozhledna na Dobré Vodě u Dlažova
- Obr. 4.10: Vodní hrad Švihov
- Obr. 4.11: Státní hrad a zámek v Horšovském Týně
- Obr. 4.12: Kostel Svatého Mikuláše v Čechovicích
- Obr. 4.13: Domov pro seniory Černovice-Charlotta
- Obr. 4.14: Večerní panorama centra celé oblasti-statutárního města Domažlice
- Obr. 4.15: Trhanovský zámek
- Obr. 4.16: Obec Lštnění - místní tvrz
- Obr. 4.17: Obec Chotiměř - zámecká kaple spolu se zámeckým parkem
- Obr. 4.18 a 4.19: Obec Blížejov
- Obr. 4.20: Brána Kozinova statku v Újezdě u Domažlic
- Obr. 4.21: Oslavy osvobození obce Koloveč armádou USA
- Obr. 4.22: Památník Jindřicha Šimona Baara Na Výhledech
- Obr. 4.23: Satelitní snímek Česko – německého příhraničí v oblasti Všeruby – Česká Kubice
- Obr. 4.24: Letecká mapa nejbližšího okolí Čerchova z roku 2011
- Obr. 4.25: Jeden z objektů poválečného pohraničního opevnění, tzv. „Železné opony
- Obr. 4.26: Železná opona v okolí Čerchova v roce 1990
- Obr. 4.27: Folmava – můstek přes potok
- Obr. 4.28: Brusírna skla v Lískové v údolí Černého potoka
- Obr. 4.29: Svatá Anna u Brůdku